ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Ζ' ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΑΡΙΘΜΟΣ 579

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20 ✻ Ἐν Ἀθήναις, 11 Αὐγούστου 1891 ✻ ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἀθήναις	φρ. 8.—
Ταῖς ἐπαρχίαις.	» 8.50
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . .	φρ. χρ. 15.—
Ἐν Ρωσσίᾳ	ρούβλ. 6.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἰμυλίου Ζολᾶ : ΣΕΛΙΣ ΕΡΩΤΟΣ.—*Καρόλου Μερουβέλ*: ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ, δραματικώτατον μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων.—*Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίτσις*: ΙΣΠΑΝΙΑ.— *Μήτσου Χατζοπούλου*: Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟ ΒΡΑΔΥ. (τέλος).

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμματοσήμων καὶ χαρτονομισμάτων παντὸς Ἔθνους, διὰ τοκομεριδίων ἑλληνικῶν δανείων καὶ τραπεζῶν, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΑΙΜΥΛΙΟΥ ΖΟΛΑ

ΣΕΛΙΣ ΕΡΩΤΟΣ

— Εἶσαι καλά ; τὴν ἠρώτησεν ἡ μήτηρ της, καλύψασα αὐτὴν καλῶς.

— Πολὺ καλά· ἄφησέ με, μὴ μὲ σκλεύῃς· πάρε ἀπὸ ἐδῶ τὸ φῶς.

Δὲν ἐπεθύμει εἰμὴ νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ σκότος, ὅπως ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μελετήσῃ τὸ κακόν της, χωρὶς νὰ τὴν βλέπῃ οὐδείς· ὅταν δὲ τῇ ἀφήσεσαν τὸ φῶς, εὐθὺς ἠνέῳξε τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ Ἑλένη περιεπάτει πρὸς τὰ πλάγια τοῦ θαλάμου· ἐξαιρετικὴ ἀνάγκη τὴν ἠνάγκαζε νὰ κινῆται, τὴν ὑπεχρέου νὰ ἵσταται ὀρθία· ἡ ἰδέα τοῦ νὰ κοιμηθῇ ἦτο δι' αὐτὴν ἀνυπόφορος. Παρετήρησε τὸ ἐκκρεμές· ἦτο ἐννέα παρὰ εἴκοσι· τί ἔμελλε λοιπὸν νὰ πράξῃ ; Ἠρεύνησεν ἐντὸς συρταρίου, χωρὶς καὶ αὐτὴ νὰ γνωρίζῃ τί ἐζήτει· κατόπιν ἐπλησίασε πρὸς τὴν βιβλιοθήκην καὶ ἔρριψε βλέμμα ἐπὶ τῶν βιβλίων, μὴ ἀποφασίζουσα νὰ λάβῃ κανὲν ἐξ αὐτῶν, ἀρκεσθεῖσα εἰς μόνην τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐπιγραφῶν· ἡ σιγὴ τοῦ θαλάμου προσέβαλε τὰ ὦτά της, ἡ ἐρημία ἐκείνη καὶ ὁ ὀχληρὸς ἀὴρ τῇ ἐπροξένησαν ἀληθῆ πόνον. Ἐπεθύμει νὰ ἤκουε θόρυβον, κάτι τί, τέλος, ὅπερ νὰ τὴν ἐξαγάγῃ τῆς σκέψεώς της.

Δὶς κατ' ἐπανάληψιν ἔθεσε τὸ οὖς ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ μικροῦ δωματίου τῆς Ἰωάννας, ἀλλ' αὕτη δὲν ἠκούετο οὐδὲ στεναγμὸν νὰ ἐκπέμπῃ· τὸ πᾶν ἐκοιμᾶτο. Ἔκαμεν ἔτι ὀλίγας στροφάς, τοποθετοῦσα καὶ μεταβάλλουσα τὴν θέσιν τῶν ἐπίπλων, τὰ ὁποῖα δὲν τὴν εὐηρέστουν, ὅτε αἰφνιδίως κατελήφθη ὑπὸ ἰδέας τινός· ἐσκέφθη ὅτι ὁ Ζεφυρῖνος εὑρίσκετο εἰσέτι ἐκεῖ μετὰ τῆς Ροζαλίας· τότε ὡς ἀνακουφισθεῖσα, εὐτυχὴς ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι δὲν ἦτο μόνη, διηυθύνθη πρὸς τὸ μαγειρεῖον, σύρουσα τὰς ἐλαφρὰς αὐτῆς ἐμβάδας.

Ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, ἔμελλε δὲ νὰ ὠθήσῃ τὴν ὑάλινον θύραν τοῦ μικροῦ διαδρόμου, ἀντελήφθη τοῦ εὐήχου κρότου ἰσχυροῦ ῥαπίσματος, ἐνῷ συγχρόνως ἡ Ροζαλία ἐκραύγαζεν :

— Νά, ἀφοῦ σοῦ ἀρέσῃ νὰ τσιμπᾷς εἰς τὰ ποδάρια.

Καὶ ὁ Ζεφυρῖνος θωπευτικῶς ἀπήντα :

— Αὐτὰ ἔχει ἡ ἀγάπη, χαϊδεμένη μου !

Αἴφνης ἡ θύρα ἔτριζε καὶ ἡ Ἑλένη εἰσῆλθεν.

Ὁ μικρόσωμος στρατιώτης καὶ ἡ Ροζαλία, καθήμενοι πρὸ τῆς τραπέζης ἡσύχως, εἶχον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἐσκυμμένα ἐπὶ τῶν παροψίδων των, προσποιούμενοι μεγίστην ἀδιαφορίαν· ἐκοκκίνησαν μόνον καὶ οἱ ὀφθαλμοί των ἀπήστραπτον ὡς ἀνημμέναι λαμπάδες ἐκ τῆς ταραχῆς των, δὲν εὕρισκον δὲ ἡσυχίαν ἐπὶ τοῦ ἀχυρίνου αὐτῶν καθίσματος.

Ἡ Ροζαλία ἠγέρθη καί,

— Ἐπιθυμεῖ τίποτε ἡ κυρία ; ἠρώτησεν.

Ἡ Ἑλένη δὲν εἶχεν ἑτοίμην οὐδεμίαν πρόφασιν, ἤρχετο δὲ ὅπως συνομιλήσῃ μετ' αὐτῶν, καὶ ἁπλῶς μόνον ἵνα εὑρίσκεται μεταξὺ ἀνθρώπων· κατελήφθη ὅμως ὑπὸ αἰσχύνης καὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι δὲν ἐπεθύμει τίποτε.

— Ἔχει ζεστὸ νερό ; ἀπεφάσισε νὰ ἐρωτήσῃ ἐπὶ τέλους.

— Ὄχι, κυρία, ἡ φωτιὰ ἔσβυσε ... ἀλλὰ δὲν εἶνε δύσκολον εἰς ὀλίγα λεπτὰ νὰ σᾶς ἑτοιμάσω.

Συνήθροισεν ὀλίγους ἄνθρακας καὶ ἔθεσε πῦρ, ἀκολούθως, βλέπουσα ὅτι ἡ οἰκοδέσποινα ἵστατο ἐκεῖ ἐπὶ τῆς φλιᾶς τῆς θύρας,

— Εἰς ὀλίγα λεπτά, κυρία, θὰ σᾶς τὸ φέρω.

Τότε ἡ Ἑλένη ἐποίησεν ἀόριστον χειρονομίαν καὶ εἶπε :

— Δὲν βιάζομαι, θὰ περιμείνω... Μὴν ἐμποδιζεσθε, κόρη μου, φάγετε, φάγετε· ὁ καϋμένος ὁ νέος εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν στρατῶνα.

Ἡ Ροζαλία συγκατετέθη νὰ καθήσῃ· ὁ Ζεφυρῖνος, ὅστις ἵστατο ὄρθιος, ἐχαιρέτισε στρατιωτικῷ τῷ τρόπῳ καὶ ἤρχισε καὶ αὖθις νὰ κόπτῃ τὸ κρέας του, ἐκτείνων τοὺς ἀγκῶνας, ὅπως κάμῃ ἐπίδειξιν τῆς εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς του. Ὅταν ἔτρωγον, μετὰ τὸ δεῖπνον τῆς κυρίας, δὲν ἔσυρον τὴν τράπεζαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μαγειρείου, ἀλλὰ ἐπροτίμων νὰ κάθηνται πλησίον ἀλλήλων, μὲ τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοίχου, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἠδύναντο εὐκολώτερον νὰ συνωθῶνται καὶ νὰ δίδωσι ῥαπίσματα, χωρὶς καὶ νὰ ἐμποδίζωνται νὰ τρώγουν, ὁσάκις δὲ ἔστρεφον τοὺς ὀφθαλμοὺς παρουσιάζετο ἐνώπιόν των ἡ γαργαλιστικὴ θέα τῶν χυτρῶν. Ἀνθοδέσμη δάφνης ἢ θύμου εὐωδίαζε καὶ ἡ θήκη τῶν ἀρωμάτων ἀνέδιδεν ὀσμὴν εὐχάριστον. Περὶ αὐτοὺς τὸ μαγειρεῖον, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχεν εἰσέτι διασκευασθῆ, ἐδείκνυε τὴν ἀταξίαν τῶν περισσευμάτων τῆς τραπέζης, ἀλλ' αὐτὰ ἦσαν ἀρκετὰ εὐχάριστα διὰ τὴν καλὴν ὄρεξιν τοῦ ἐρωτευ-

μένου, ὅστις ἀπελάμβανεν ἐκεῖ πράγματα, ὧν οὐδέποτε ἐγένετο χρῆσις ἐν τῷ στρατῶνι· ἠὐχαριστεῖτο ἰδίως διὰ τὸ *ψητὸν τῆς κατσαρόλας* ἐμβαπτιζόμενον εἰς τὸ ὄξος τῆς σαλάτας. Ἡ ἀντανάκλασις τοῦ φωτὸς ὑπέτρεμεν ἐπὶ τῶν χαλκίνων σκευῶν καὶ τοῦ σφυρηλατημένου σιδήρου· ἐπειδὴ δὲ ἡ ζέστη ἦτο ἐκεῖ ὑπερβολική, ἠνέῳξαν τὸ παράθυρον, ἡ δὲ πνοὴ τοῦ ψυχροῦ ἀνέμου, εἰσερχομένη ἐκ τοῦ κήπου, ἀνερρίπιζε τὸ κυανοῦν βαμβακερὸν παραπέτασμα.

— Καὶ εἶσθε ὑποχρεωμένος νὰ ἐπιστρέψετε κατὰ τὰς δέκα εἰς τὸν στρατῶνα; ἠρώτησεν ἡ κυρία.

— Μάλιστα, κυρία, ἐψιθύρισεν ὁ Ζεφυρῖνος ποιήσας καὶ αὖθις τὸν στρατιωτικὸν χαιρετισμόν.

— Θὰ κάμῃς ἕνα καλὸν περίπατον;... καὶ δὲν πηγαίνεις μὲ τὸ τράμ;

— Κάποτε, κυρία, ἀλλ' ὅταν κανεὶς πηγαίνῃ πεζός, ἐκτὸς τῆς γυμναστικῆς, ἔρχεται κάπως καὶ καλλίτερα.

Ἐκείνη ἔκαμεν ὀλίγα βήματα ἐν τῷ μαγειρείῳ καὶ ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς ἀγγειοθήκης, μὲ τὰς χεῖρας κεχωσμένας ἐντὸς τοῦ νυκτικοῦ αὐτῆς ἐπενδύτου. Συνωμίλησε περιπλέον περὶ τοῦ κακοῦ καιροῦ καὶ τῆς γλίσχρου τροφῆς, ἣν παρέχουσιν αὐτοῖς εἰς τὸν στρατῶνα καὶ περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ὠῶν, ἀλλ' ἑκάστοτε, ὁσάκις ἤθελε καθυποβάλει καμμίαν ἐρώτησιν, μετὰ τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν, ἡ συνδιάλεξις ἐπερατοῦτο, τοὺς ἐστενοχώρει δὲ μεγάλως ἱσταμένη ὄπισθέν των. Ἔπαυσαν πλέον νὰ μεταστρέφωνται καὶ ὡμίλουν παρατηροῦντες τὰ πινάκιά των, καταβιβάζοντες τοὺς ὤμους αὐτῶν πρὸς τὰ κάτω, ἐνῷ κατέπινον μικροτάτους βλωμούς, ὅπως φαίνονται καλῶς ἀνατεθραμμένοι.

— Μὴν ἀνυπομονεῖς, κυρία, ἔλεγεν ἡ Ροζαλία, νά, τὸ νερὸ βράζει. Ἐὰν εἶχε περισσότερη φωτιά...

Ἡ Ἑλένη τὴν ἠμπόδισε νὰ ἐγερθῇ καὶ αἴφνης ἠσθάνθη μεγίστην ἀποχαύνωσιν εἰς τὰς κνήμας· μηχανικῶς διεσκέλισε τὸ μαγειρεῖον καὶ διηυθύνθη πλησίον τοῦ παραθύρου, ὅπου εὑρίσκετο ξύλινον κάθισμα ἀρκετὰ ὑψηλόν, μεταβαλλόμενον καὶ εἰς σκαμνίον ἐὰν ἀνετρέπετο, ἀλλ' ἀπέφυγε νὰ καθήσῃ ἀμέσως. Εἶχε διακρίνει ἐπί τινος γωνίας τῆς τραπέζης πλείστας εἰκόνας.

— Μπᾶ! τί εἶνε αὐτά; ἠρώτησε λαμβάνουσα αὐτάς, ἵνα φανῇ ἀρεστὴ πρὸς τὸν Ζεφυρῖνον.

Ὁ στρατιώτης ἐγέλασεν ὑπὸ τὸν μύστακα. Ἠγάλλετο καὶ παρηκολούθει διὰ τοῦ βλέμματος τὰς εἰκόνας, κινῶν τὴν κεφαλήν, ὁσάκις ὡραία τις εἰκὼν ἤθελεν ὑποπέσει ὑπὸ τὰ βλέμματα τῆς κυρίας.

— Αὐτήν, ἔλεγεν αἴφνης, τὴν εὗρηκα εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Τέμπλου· εἶνε ὡραιοτάτη, κυρία· παρατηρεῖτε, ἔχει καὶ ἄνθη εἰς τὸ κάνιστρόν της.

Ἡ Ἑλένη καθήσασα ἐξήταζε τὴν ὡραίαν κυρίαν, ἥτις ἦτο ἐζωγραφισμένη ἐπὶ τοῦ περικαλύμματος κυτίου ἐπιχρύσου, βερνικωμένου, τὸ ὁποῖον ὁ Ζεφυρῖνος εἶχε συλλέξει μετ' ἐπιμελείας.

Ἐπὶ τοῦ ἐρεισινώτου τοῦ καθίσματος πρᾶγμά τι τὴν ἠμπόδιζε νὰ ἐπακουμβήσῃ· ἔρριψε τοῦτο μακρὰν καὶ ἐπέστησεν αὖθις τὴν προσοχήν της ἐπὶ τῶν εἰκόνων. Τότε ἀμφότεροι οἱ ἐρασταί, βλέποντες τοὺς τόσον ἐρασμίους τρόπους τῆς κυρίας, ἔπαυσαν νὰ στενοχωρῶνται καὶ ἐπὶ τέλους ἐλησμόνησαν σχεδὸν τὴν ἐκεῖ παρουσίαν της. Ἡ Ἑλένη ἄφινε νὰ πίπτωσιν ἐπὶ τῶν γονάτων της ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην ὅλαι αἱ εἰκόνες καὶ ἀορίστως μειδιῶσα, παρετήρει καὶ ἐξήταζεν αὐτάς.

— Πές μου λοιπόν, Ζεφυρῖνε, δὲν θὰ πάρῃς καὶ ὀλίγο μπούτι; ἠρώτησεν ἡ Ροζαλία.

Ἐκεῖνος δὲν ἀπεκρίθη, ἐφαίνετο ταλαντευόμενος, ἂν καὶ ἐγαργαλίζετο λίαν, κατόπιν ὅμως ἐνεπλήσθη εὐχαριστήσεως ὅταν εἶδεν ὅτι τῷ ἔθεσε μεγάλην μερίδα ἐν τῷ πινακίῳ του· αἱ ἐρυθραὶ αὐτοῦ ἐπωμίδες ἀνεπήδων, ἐνῷ ἡ στρογγύλη κεφαλή του καὶ τὰ ἐξέχοντα μεγάλα ὦτά του ἐφαίνοντο ὡς κινεζικοῦ ἀγάλματος, ἐντὸς τοῦ κιτρίνου αὐτοῦ περιλαιμίου καὶ ἐγέλα ἐνδομύχως πιέζων τὸ στόμα διὰ τοῦ χιτῶνος, τὸν ὁποῖον ὁ πρὸς τὴν κυρίαν σεβασμὸς ἀπηγόρευεν αὐτῷ νὰ ξεκουμβώσῃ.

— Αὐτὸ ἀξίζει περισσότερον ἀπὸ τὰ δαυκιὰ τοῦ παππᾶ Ρουβέ, ἐφώνησεν ἐπὶ τέλους μὲ τὸ στόμα πεπληρωμένον.

Καὶ διὰ τῶν ἐκφράσεων αὐτῶν ἀνεμιμνήσκετο τὴν πατρίδα του. Ἀμφότεροι διερράγησαν εἰς γέλωτας, ἰδίως ἡ Ροζαλία ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς τραπέζης ἵνα μὴ πέσῃ. Ἡμέραν τινά, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πρώτης αὐτῶν γνωριμίας, ὁ Ζεφυρῖνος εἶχε κλέψει τρία δαυκία ἀπὸ τὸν κῆπον τοῦ παππᾶ Ρουβέ, ἦσαν δὲ τόσον σκληρά, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ σπάσῃ τὰ ὀδόντια του· ἡ Ροζαλία ὅμως, χαριεντιζομένη, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρόν, ἤρχισε νὰ τραγανίζῃ τὸ μερίδιόν της, ὄπισθεν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Ἔκτοτε, ὁσάκις ἤθελον φάγει ὁμοῦ, ὁ Ζεφυρῖνος δὲν ἔπαυε νὰ ἐπαναλαμβάνῃ:

— Αὐτὸ ἀξίζει περισσότερον ἀπὸ τὰ δαυκιὰ τοῦ παππᾶ Ρουβέ.

Καὶ πάντοτε ἡ Ροζαλία ἐγέλα τόσον δυνατά, ὥστε τῇ ἐκόπτετο ἡ ζώνη τοῦ ἐνδύματός της, ἐνίοτε μάλιστα ἠκούετο σαφῶς ὁ κρότος τῆς διαρρήξεως.

— Παλιν ἐκόπηκεν, ἀνέκραξεν ὁ στρατιώτης θριαμβευτικῶς.

Ἔτεινε μάλιστα καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἵνα βεβαιωθῇ, ἀλλ' ἀμέσως ἐφιλοδωρήθη ὑπὸ ἰσχυροῦ ραπίσματος.

— Κάθου φρόνιμα! ποτὲ δὲν θὰ διορθωθῇς· εἶδες ἐκεῖ ἀνοησίαν! ὀλίγον ἔλειψε νὰ μοῦ κόψῃ τὴν ζώνην, κάθε ἑβδομάδα θέλω καὶ ἀπὸ μίαν.

Καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς ἐξηκολούθει εἰσέτι νὰ ἐρευνᾷ, ἔλαβε τὸ δέρμα τῆς χειρός του καὶ τὸ ἐτσίμπησε δυνατά· ὁ χαριεντισμὸς αὐτὸς ἦτο ἀρκετὸς νὰ τὸν παροτρύνῃ καὶ εἰς μεγαλείτερα, ἐὰν τὸ ἄγριον βλέμμα τῆς Ροζαλίας δὲν ὑπεδείκνυε πρὸς αὐτὸν τὴν παρουσίαν τῆς κυρίας, ἥτις τοὺς παρετήρει· ἀλλ' αὐτός, χωρὶς διόλου νὰ ταραχθῇ, ἐφούσκονε τὰς παρειάς του ἀπὸ ὑπερμεγέθη τεμάχια ἐδεσμάτων, ἡμικλείων τὰ βλέφαρα μὲ ὕφος πονηρότατον, ὡς εἰ ἤθελε νὰ εἴπῃ ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν ἀπεστρέφοντο τὰ τοιαῦτα καὶ μάλιστα αἱ κυρίαι· βεβαίως ὅταν δύο ἀγαπῶνται, πάντοτε ὑπάρχει εὐχαρίστησις νὰ τοὺς βλέπῃ τις.

— Θὰ ὑπηρετήσετε ἀκόμη πέντε ἔτη εἰς τὸν στρατόν; ἠρώτησεν ἡ Ἑλένη καταβεβλημένη καὶ ἐρρίφθη ἵνα ἀναπαυθῶσι τὰ κεκμηκότα αὐτῆς μέλη ἐπὶ τῆς ξυλίνης ἕδρας, ἐπιλανθανομένη ἑαυτῆς λίαν εὐαρέστως.

— Μάλιστα, κυρία, πιθανὸν μόνον τέσσαρα, ἐὰν δὲν παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ προσκληθῇ ἡ ἐφεδρεία.

Ἡ Ροζαλία ἠννόησε ποῖον εἶνε τὸ πνεῦμα τῆς κυρίας της, σκεπτομένης ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεώς της, καὶ ἀνέκραξεν ὑποκρινομένη παραφορὰν ὀργῆς:

— Ὦ! κυρία! ἠμπορεῖ νὰ μείνῃ καὶ δέκα ἔτη ἀκόμη καὶ ἂς μὴ φαντάζεται ὅτι θὰ τρέξω ἐγὼ νὰ τὸν ζητήσω ἀπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ τάγματός του. Τώρα ἔγινε πολὺ πειρακτικός, ἡ συναναστροφὴ τῶν συναδέλφων του τὸν διέφθειρε. Μάλιστα, ἔχεις δίκαιον νὰ γελᾷς, ἀλλ' αὐτὰ εἰς ἐμὲ δὲν περνοῦν. Μόνον ὅταν παρουσιασθῇς ἐμπροστὰ εἰς τὸν κύριον δήμαρχον θὰ σοῦ ἐπιτρέπω νὰ χαριεντίζεσαι.

Καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς τὴν περιέπαιζεν ἔτι μᾶλλον, ὅπως ἀποκρούσῃ πᾶσαν ἰδέαν διαφθορᾶς ἀπέναντι τῆς κυρίας, ἡ Ροζαλία ἐφάνη παροργισθεῖσα.

— Ἔλα, κρημνίσου, σὲ συμβουλεύω... βλέπετε, κυρία, ὅτι αὐτὸς ἔγινε τέλειος βλάκας; τὸ στρατιωτικὸν φόρεμα τὸν ἔκαμεν ἀνόητον· αὐτοὶ εἶνε οἱ εὐγενεῖς τρόποι τοὺς ὁποίους μανθάνεις ἀπὸ τοὺς συντρόφους σου; πόσον μετανοῶ ποῦ δὲν σὲ ἄφηκα νὰ στέκῃς εἰς τὴν σκάλα παραπονεμένος. Ἀπορῶ μὲ τὴν μωρίαν σου, καϋμένε. Ἐὰν μοῦ ἄρεσαν ἐμένα αὐτά, δὲν ἠμποροῦσα νὰ σὲ εἶχα πλησίον μου;

Τὸν ἔβλεπεν ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ἅμα παρετήρησεν ὅτι

ἐθορυβεῖτο ἡ ἀπαθὴς φυσιογνωμία του, διεκόπη ἀποτόμως καὶ χωρὶς νὰ ζητήσῃ εἰρμὸν ἐν τῇ ὁμιλίᾳ αὐτῆς,

— Ἄ! εἶπεν, ἐλησμόνησα νὰ σοῦ εἰπῶ, ὅτι αὐταὶς ταὶς ἡμέραις ἔλαβα ἐπιστολὴν ἀπὸ τὴν θείαν. Οἱ Γουϊρόνδου πρόκειται νὰ πωλήσουν τὸ ὑποστατικόν των καὶ μάλιστα πολὺ φθηνά, σχεδὸν διὰ τίποτε· ἀργότερα μπορεῖ νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ τὸ ἀγοράσωμεν.

— Διάβολε! ἀπήντησεν ὁ Ζεφυρῖνος φαιδρυνθεὶς σχεδὸν πάραυτα, αὐτὸ θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ μόνον διὰ κατοικίαν, μήπως ἔχω θέσιν καὶ διὰ τὰς ἀγελάδας;

Καὶ κατόπιν ἐσιώπησαν. Εὑρίσκοντο εἰς τὰ ἐπιδόρπια. Ὁ στρατιώτης ἤλειφεν ἀπὸ γλύκισμα σταφυλῶν καὶ μέλιτος τὸν ἄρτον του μετὰ παιδικῆς λαιμαργίας· ἡ Ροζαλία ἐκαθάριζεν ἓν μῆλον ἐπιμελῶς μετὰ μητρικῆς μεριμνης, ἐνῷ ἐκεῖνος εἶχε χώσει τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ χεῖρα ὑπὸ τὴν τράπεζαν καὶ χαριεντιζόμενος τὴν ἐκίνει ἐλαφρῶς διὰ τῶν γονάτων του, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἐκείνη προσεποιεῖτο ὅτι δὲν τὸν ἠννόει· ὅταν ἐφέρετο σεμνῶς δὲν δυσηρεστεῖτο καὶ προσεπάθει νὰ κρύπτῃ τὴν διὰ τοὺς χαριεντισμοὺς εὐαρέσκειάν της μετ' ἐπιτηδειότητος, ἂν καὶ ἐνδομύχως ἠσθάνετο νὰ σκιρτᾷ ἐπὶ τοῦ καθίσματός της ἐκ χαρᾶς· τέλος ἡ ἡμέρα αὐτὴ ὑπῆρξε δι' αὐτοὺς ἀληθῆς εὐωχία.

— Κυρία, τὸ νερὸ ἔβρασεν, ἐψιθύρισεν ἡ Ροζαλία μετὰ μικρὰν σιωπήν.

Ἡ Ἑλένη δὲν ἐκινήθη· ἠσθάνετο ἑαυτὴν ἀρκετὰ ηὐχαριστημένην ἐν τῇ θωπείᾳ αὐτῶν καὶ ἐξηκολούθει τοὺς ρεμβασμούς της περὶ τοῦ μέλλοντός των. Ἐφανταζετο αὐτοὺς ἐν τῇ πατρίδι των, ἐγκατεστημένους ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Γουϊρόνδων, μὲ τὰς δύο αὐτῶν ἀγελάδας, καὶ ἐγέλα νὰ βλέπῃ αὐτὸν τόσον σοβαρόν, μὲ τὴν χεῖρα ὑπὸ τὴν τράπεζαν, ἐνῷ ἡ Ροζαλία ἵστατο ἀκίνητος, χωρὶς μάλιστα νὰ ἀναπνέῃ.

Ἐπ' ἀρκετὴν ὥραν ἐκάθηντο πλησίον ἀλλήλων. Ἐκείνη δὲν εἶχεν οὐδεμίαν σαφῆ συναίσθησιν οὔτε περὶ αὐτῆς, οὔτε περὶ τῶν ἄλλων, οὔτε περὶ τοῦ τόπου, ἔνθα εὑρίσκετο, οὔτε περὶ τοῦ τί ἦλθεν ἐκεῖ νὰ κάμῃ. Τὰ χάλκινα σκεύη ἐφεγγοβόλουν ἐπὶ τῶν τοίχων, ἀποχαύνωσις τὴν κατεῖχε, τὸ πρόσωπόν της ἐστερεῖτο ἐκφράσεως, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ ἐνοχλῆται ἐκ τῆς ἀκαταστασίας τοῦ μαγειρείου· ἡ καταβολὴ αὐτὴ τῶν δυνάμεων τῇ παρεῖχε τὴν βαθεῖαν ἀπόλαυσιν ἐκπληρουμένης ἀνάγκης· ἠσθάνετο ὑπερβολικὴν θερμότητα ἐκεῖ καὶ σταγόνες ἱδρῶτος περιέβρεχον τὸ ὠχρὸν μέτωπόν της, ἐνῷ ὄπισθεν αὐτῆς τὸ παράθυρον ἡμιηνεωγμένον ἄφινε νὰ προσπνέουν ἐπὶ τῆς ράχεώς της εὐχάριστα κύματα ἀέρος.

— Κυρία, τὸ νερὸ ἔβρασε, ἐπανέλαβε καὶ αὖθις ἡ Ροζαλία· δὲν θὰ μείνῃ σχεδὸν τίποτε.

Ἔθεσε μάλιστα καὶ τὸ ἀγγεῖον ἐνώπιόν της· ἡ Ἑλένη πρὸς στιγμὴν ἐκπλαγεῖσα ἐσκέφθη ὅτι ὤφειλε νὰ ἐγερθῇ.

— Ἄ! μάλιστα· σᾶς εὐχαριστῶ...

Δὲν εἶχε πλέον οὐδεμίαν πρόφασιν· ἀπεσύρθη βραδέως καὶ μετὰ λύπης ἐντὸς τοῦ θαλάμου. Τὸ ἀγγεῖον τὴν ἐστενοχώρει, ἀλλὰ τὸ πάθος τὴν ἐξύπνησεν ἐκ τῆς ἀπονάρκωσεως, ἥτις τὴν κατεῖχε καὶ μετεβλήθη ἡ νάρκη αὐτῆς εἰς ζωηρὰν ἐνεργητικότητα, τῆς ὁποίας ἡ ὁρμὴ τὴν ἐφλόγιζε· ἔφριττε μάλιστα ἐξ ἡδυπαθείας, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε ποτὲ ἄλλοτε δοκιμάσει· αἱ ἀναμνήσεις αὐτῆς ἐπανῆλθον, αἱ αἰσθήσεις της ἐξύπνησαν λίαν ἀργά, μετ' ἀνεκφράστου ἐπιθυμίας ἀπολαύσεως· ὀρθία ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θαλάμου ἠθάνθη τανυσμὸν ὁλοκλήρου τοῦ σώματός της καὶ διὰ τῶν χειρῶν αὐτῆς ὑψωμένων καὶ ἰσχυρῶς ἑλκυομένων, ἔκαμε νὰ τριζουν τὰ ἐκνευρισμένα μέλη της. Ὦ, τὸν ἠγάπα! Τὸν ἐλάτρευε καὶ θὰ παρεῖχεν αὐτῷ καὶ πάλιν τὰ πάντα ὡς καὶ τὴν προτεραίαν.

Καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἀφῄρεσε τὸν κοιτωνίτην αὐτῆς, παρατηροῦσα τοὺς γυμνοὺς αὐτῆς βραχίονας, κρότος αἰφνης τὴν ἔκαμε νὰ ἀνησυχήσῃ. Ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε τὴν Ἰωάνναν νὰ βήχῃ· ἔλαβε τότε τὴν λυχνίαν· τὸ κοράσιον μὲ τὰ βλέφαρα κεκλεισμένα ἐφαίνετο κοιμώμενον καὶ ὅταν ἡ μήτηρ της καθησυχάσασα ἐστράφη ἵνα ἀναχωρήσῃ, ἠνέῳξεν εὐρέως τοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς μαύρους αὐτῆς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν παρηκολούθει διὰ τοῦ βλέμματος, μέχρις οὗ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν θάλαμον.

Δὲν ἐκοιμᾶτο εἰσέτι καὶ δὲν ἐπεθύμει νὰ τὴν ἀποκοιμήσῃ ὡς ἄλλοτε ἡ μήτηρ της· νέος παροξυσμὸς βηχὸς τῇ διέσχιζε τὸν λάρυγγα καὶ ἐβυθίσθη ὑπὸ τὸ ἐφάπλωμα ἀγωνιζομένη νὰ τὸν καταπνίξῃ. Ἡ μήτηρ αὐτῆς ἦτο ἤδη μακρὰν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν διακρίνῃ. Ἐξηκολούθει νὰ διατηρῇ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἠνεωγμένους ἐν τῷ σκότει, ἐπιθυμοῦσα νὰ ἀποκρύψῃ τὸ πᾶν καὶ μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως ἐφλέγετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἀποθάνῃ, χωρὶς νὰ ἐκφέρῃ στεναγμόν.

Β΄

Ἡ Ἑλένη τὴν ἐπαύριον ἠγέρθη, ἐμφορουμένη ὑπὸ ὅλως πρακτικῶν σκέψεων· ἠσθάνετο τοῦτέστι τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐπαγρυπνῇ περὶ τῆς ἀτομικῆς της εὐδαιμονίας, φρίττουσα ἐκ φόβου μὴ ἤθελεν ἀπελπίσει τὸν Ἐρρῖκόν της, ἕνεκα ἀπρονοησίας τινός. Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τῆς ἐγέρσεως, ἐνῷ εἰσέτι ὁ θάλαμος, ἀποκεχαυνωμένος ἐκοιμᾶτο, οὕτως εἰπεῖν, ἠσθάνετο ὅτι τὸν ἐλάτρευε, καὶ τὸν ἠγάπα ἐξ ὅλης καρδίας· οὐδέποτε ἄλλοτε ἐγειρομένη ἐπεδείξατο τοσαύτην μέριμναν ἵνα ἐνδυθῇ. Ἡ πρώτη αὐτῆς σκέψις ἦτο νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἰουλίαν τὴν ἰδίαν ταύτην πρωΐαν· θὰ ἠδύνατο οὕτω νὰ ἀποφύγῃ ἐξηγήσεις πολὺ δυσαρέστους καὶ ἐρεύνας, αἵτινες ἠδύναντο νὰ διακυβεύσωσι τὸ πᾶν.

Ἀφιχθεῖσα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Δεβέρλου τὴν ἐννάτην πρωϊνὴν ὥραν, εὗρεν αὐτὴν ἔξυπνον, ὠχράν, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐρυθρούς, ὡς ἠρωΐδα δράματος. Μόλις τὴν εἶχε παρατηρήσει καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας της κλαίουσα, προσαγορεύουσα δ' αὐτήν: «ἀγαθόν της ἄγγελον». Ὠρκίζετο ὅτι δὲν ἠγάπα ποσῶς τὸν Μαλινιῷ· Θεέμου! πόσον ἀπερίσκεπτος ἐφάνη! τί ἀνόητος ἀπόφασις ὑπῆρξεν αὐτή, ἥτις μικροῦ δεῖν ἐπέφερε τὸν ὄλεθρόν της, διότι βεβαίως δὲν ἐκέκτητο πεῖραν τῶν ἀνθρωπίνων μηχανορραφιῶν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἠσθάνετο οὐδεμίαν τυραννίαν παρομοίου αἰσθήματος, καὶ ἐθεώρει ἑαυτὴν λίαν εὐτυχῆ ὅτι ἀπηλλάγη· ἠρέσκετο μάλιστα νὰ γελᾷ ἐξ ἐνδομύχου εὐχαριστήσεως, ἀλλ' ἀμέσως σχεδὸν ἤρξατο πάλιν νὰ ὀλολύζῃ, καθικετεύουσα τὴν φίλην της νὰ μὴ τὴν περιφρονήσῃ Καὶ ἐν ὅλῃ αὐτῇ τῇ ἐξάψει τοῦ πυρετοῦ της ἐνυπῆρχεν εἰσέτι ὁ φόβος, μὴ ὁ σύζυγός της ἐγνώριζε τὰ παντα καὶ τὴν πρωΐαν ἀκόμη ὑπέφερεν ἐξ ὑπερβολικοῦ φόβου, ἀπησχόλει δὲ τὴν Ἑλένην δι' ἐρωτήσεων, ἐνῷ ἐκείνη μὲ αὐθάδειαν καὶ εὐχέρειαν μεγίστην, εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον, ἔπλασε μῦθον τινά, τοῦ ὁποίου ἐδημιούργει δαψιλῶς, μίαν πρὸς μίαν, πολλὰς λεπτομερείας καὶ τῇ ὡρκίζετο ὅτι εἰς τὸν σύζυγόν της δὲν εἶχε μείνει ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδία, μαθοῦσα τὰ καθέκαστα, ἔσπευσε μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ τὴν σώσῃ καὶ ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐμφανισθῇ, ὅπως ματαιώσῃ τὴν συνέντευξιν. Ἡ Ἰουλία ἠκροάζετο αὐτῆς μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπίστευε τὸν ἐπινοηθέντα μῦθον, ἔχουσα τὸ πρόσωπον φαιδρὸν ἐξ ἀπεριγράπτου χαρᾶς, μόλα τὰ δάκρυά της. Ἐρρίφθη καὶ αὖθις εἰς τὸν τράχηλόν της, χωρὶς ἡ Ἑλένη νὰ δοκιμαζῇ τὴν ἐλαχίστην στενοχωρίαν ἐκ τῆς τοιαύτης αἰσθηματικῆς ἐκδηλώσεως, χωρὶς νὰ δοκιμάζῃ τὴν ὑπερευλάβειαν ἐκείνην τῆς χρηστότητος, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας τοσοῦτον εἶχεν ἄλλοτε ὑποφέρει καὶ ὅταν τὴν ἀπεχαιρέτισεν, ὅπως ἀναχωρήσῃ, τῇ ἐσύστησε καὶ πάλιν νὰ μένῃ ἥσυχος, ἐνῷ ἐνδομύχως ἐγέλα διὰ τὴν τρυφερότητά της, ἀναχωροῦσα δὲ ὠνειροπόλει.

Ὀλίγαι ἡμέραι εἶχον παρέλθει καὶ ὁλόκληρος ἡ ὕπαρξις τῆς Ἑλένης μετεβλήθη· δὲν ἔζη πλέον ἐν τῇ οἰκίᾳ της, ἀλλ' ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἐρρίκου, διὰ τῶν σκέψεων, αἵτινες κατελάμβανον αὐτήν. Δὲν ὑπῆρχε πλέον δι' αὐτὴν οὐδὲν ἀρεστότερον, ἐκτὸς τοῦ γείτονος μεγάρου, δι' ὃ ἡ καρδία της ἔπαλλεν. Ἅμα τῇ παρουσιάζετο εὐκαιρία ἔτρεχεν ἐκεῖ καὶ ἐπελανθάνετο ἑαυτῆς τερπομένη μεγάλως νὰ ἀναπεέῃ τὸν αὐτὸν μετ' ἐκείνου ἀέρα. Ἐν τῷ πρώτῳ ἐνθουσιασμῷ τοῦ πάθους της, ἡ παρουσία τῆς Ἰουλίας τῇ ἐφαίνετο ὡς τι ἀναπόφευκτον τοῦ Ἐρρίκου καὶ ἐν τούτοις αὐτὸς δὲν εἶχεν εἰσέτι κατορθώσει ὅπως συναντήσῃ αὐτὴν μίαν στιγμὴν κατ' ἰδίαν καὶ ἐφαίνετο μετερχομένη ἀληθῆ ἐπιτήδευσιν, ὅπως παρατείνῃ τὸν χρόνον τῆς δευτέρας συνεντεύξεως. Μίαν ἑσπέραν, καθ' ἣν εἶχε συνοδεύσει αὐτὴν μέχρι τοῦ ἀντιθαλάμου, τὸν ἔπεισε νὰ ὁρκισθῇ, ὅτι δὲν ἤθελε ποτὲ ἄλλοτε ἐπανίδῃ τὴν οἰκίαν ἐκείνην τῆς Διόδου τῶν Ὑδάτων, προσθέτουσα ὅτι θὰ τῷ ὤφειλε μεγίστην ὑποχρέωσιν.

Ἀμφότεροι ἔφριττον ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ τοῦ ἐρωτικοῦ αὐτῶν ἐναγκαλισμοῦ, ὁποῖον ἤθελον μὲν ἐκ καρδίας νὰ ἐπαναλάβωσι, δὲν ἐγνώριζον ὅμως οὔτε τὸ μέρος, οὔτε κατὰ ποίαν νύκτα· ἡ δὲ Ἑλένη, ἀφαρπασθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῆς, δὲν ἔζη εἰμὴ διὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἀδιαφοροῦσα περὶ τῶν λοιπῶν καὶ διερχομένη εὐτυχὴς τὰς ἡμέρας της καὶ μόνον ἀντέκειτο εἰς τὴν εὐτυχίαν της ταύτην ἡ ἀνήσυχος ἀντίληψις, ὅτι ἡ Ἰωάννα προσεβάλλετο συχνὰ ὑπὸ τῆς βηχός.

Ἡ Ἰωάννα ἔβηχε ξηρὰν καὶ συνεχῆ βῆχα, ἥτις παρωξύνετο κατὰ τὴν ἑσπέραν, ἤρχισε δὲ νὰ προσβάλληται καὶ ὑπὸ ἐλαφροῦ πυρετοῦ καὶ ἐξ ἀφθόνου ἱδρῶτος λίαν ἐξασθενητικοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου της.

Ὁσάκις ἡ μήτηρ της τὴν ἠρώτα ἀνησύχως, αὕτη ἀπεκρίνετο ὅτι δὲν ἦτο διόλου ἀσθενής, καὶ ὅτι δὲν ὑπέφερε, πιθανὸν δὲ μόνον νὰ προσεβλήθη ὑπὸ καταρρου Καὶ ἡ Ἑλένη καθησύχαζεν ἐκ τῆς τοιαύτης ἐξηγήσεως, χωρὶς νὰ ἔχῃ συναίσθησιν σαφῆ τοῦ περὶ αὐτὴν τεκταινομένου· διετήρει μολαταῦτα ἐν τῇ ὀνειροπολήσει ἐν ᾗ ἔζη, συγκεχυμένον τι αἴσθημα θλίψεως, ἥτις ἐπροκάλει δι' αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν ἕλκους, τοῦ ὁποίου ἡ πληγὴ αἱμορράγει συχνὰ καὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἠδύνατο νὰ ὁρίσῃ τὴν ἕδραν. Ἐνίοτε ἐν τῷ μέσῳ τῆς τρελλῆς χαρᾶς της, χωρὶς αἰτίαν, ἐνῷ ἐλούετο ἐν τῇ ἀπολαύσει τοῦ ἔρωτος ἀγωνία τὴν κατελάμβανε καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἡ δυστυχία τὴν παρηκολούθει· ἐστρέφετο ὄπισθέν της καὶ κατόπιν ἐγέλα· ὅταν τις εἶναι εὐτυχής, συμβαίνει νὰ καταλαμβάνηται ὑπὸ τρόμου. Ἡ Ἰωάννα ἔβηχεν ἐνίοτε, ἀλλὰ δὲν ἐσήμαινε τίποτε, ἀφοῦ ἐλάμβανε πτισάνην.

Ἐντοσούτῳ ἓν ἀπόγευμα, ὁ γηραιὸς ἰατρὸς Βωδῖνος, ὅστις τὴν ἐπεσκέπτετο ὡς οἰκογενειακὸς φίλος, παρέτεινε τὴν ἐπίσκεψίν του πέραν τοῦ συνήθους, καταγινόμενος νὰ ἐξετάσῃ τὴν Ἰωάνναν διὰ τοῦ κανθοῦ τῶν κυανῶν ὀφθαλμῶν του καὶ τὴν ἐξήταζε προσποιούμενος ὅτι ἔπαιζε μαζῇ της. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ὡμίλησε ποσῶς, ἀλλὰ μετὰ δύο ἡμέρας ἐνεφανίσθη καὶ πάλιν. Τὴν φορὰν ὅμως αὐτὴν χωρὶς διόλου νὰ ἐξετάσῃ τὴν Ἰωάνναν, μὲ τὸ χαριέστατον ὕφος γέροντος, ὅστις ἔλαβε μεγάλην πεῖραν τοῦ κόσμου, ἔστρεψε τὴν συνδιάλεξιν ἐπὶ τῶν ταξειδίων. Εἶχεν ἄλλοτέ ποτε ὑπηρετήσει ὡς στρατιωτικὸς ἰατρὸς καὶ ἐγνώριζεν ἅπασαν τὴν Ἰταλίαν. Ἦτο τόπος ἐξαίρετος, τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ ἐπισκεφθῇ κατὰ τὸ ἔαρ. Διατί καὶ ἡ κυρία Κρεντιάνη νὰ μὴ φέρῃ ἐκεῖ τὴν θυγατέρα της; Καὶ κατόπιν, μετὰ τὴν ἐπιτηδείαν ταύτην τροπὴν τῆς συνδιαλέξεως, ἔσπευσε νὰ συστήσῃ κατάλληλον διαμονὴν ἐκεῖ κάτω, *εἰς τὸν τόπον τοῦ ἡλίου*, ὡς ἐσυνεθίζε νὰ τὸν ὀνομάζῃ. Ἡ Ἑλένη τὸν παρετήρει ἀσκαρδαμυκτὶ καὶ τότε ἠναγκάσθη νὰ προσθέσῃ:

—Βεβαίως, κανεὶς σας δὲν εἶναι ἀσθενής, ἀλλ' εἶνε πολὺ εὐχάριστον ν' ἀλλάξῃ κανεὶς τὸν ἀέρα.

Ἐκείνη κατέστη κάτωχρος, καταληφθεῖσα ὑπὸ θανασίμου ρίγους ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν Παρισίων.

Θεέ μου! νὰ μεταβῇ τόσον μακράν! τόσον μακράν! νὰ μὴ βλέπῃ τὸν Ἐρρίκόν της, νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς ἔρωτάς των! αὐτὸ ἦτο ἀνυπόφορον. Καὶ ὅπως ἀποκρύψῃ τὴν ταραχήν της ἐφάνη ὅτι ἔκυψεν ἵνα ἐπιμεληθῇ τὴν Ἰωάννην. Μήπως ἡ Ἰωάννα ἐπεθύμει νὰ ἀναχωρήσῃ; Τὸ κοράσιον εἶχε δέσει ριγηλῶς τοὺς μικροὺς αὐτῆς δακτύλους. Ὦ! ναί, ναί, ἤθελε νὰ μεταβοῦν *εἰς τὸν τόπον τοῦ ἡλίου* κατάμοναι, ναί, κατάμοναι. Καὶ ἐπὶ τοῦ μελαγχολικοῦ προσώπου αὐτῆς, ὅπερ ὁ πυρετὸς ἐφλόγιζεν, ἐζωγραφήθη ἡ ἐλπὶς νέας ὑπάρξεως. Ἀλλ' ἡ Ἑλένη δὲν ἤκουε πλέον, παρωργισμένη καὶ δύσπιστος, ἔχουσα τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ κόσμος σύμπας συνωμότει, ὡς ὁ ἀββᾶς, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ ἰατρὸς Βωδῖνος, ἡ Ἰωάννα αὐτή, ὅπως τὴν ἀποχωρήσωσι τοῦ Ἐρρίκου. Παρατηρήσας τὴν ὠχρότητα αὐτῆς ὁ γηραιὸς ἰατρὸς ἐνόμισεν ὅτι ἐξέφρασεν ἀνοησίαν καὶ ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ ὅτι οὐδὲν ὑπῆρχε τὸ κατεπεῖγον, μὲ τὴν ἀπόφασιν ὅμως τοῦ νὰ ἐπανέλθῃ καὶ αὖθις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου.

Ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ κυρία Δεβέρλου ὤφειλε νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν οἰκίαν της· ἅμα ὁ ἰατρὸς ἀνεχώρησεν, ἡ Ἑλένη ἔσπευσε νὰ φορέσῃ τὸν πῖλόν της. Ἡ Ἰωάννα ἠρνεῖτο νὰ ἐξέλθῃ καὶ ἐτέρπετο πλειότερον νὰ παραμένῃ πλησίον τῆς πυρᾶς. Κατέστη πολὺ φρονιμωτέρα, δὲν ἤνοιγε πλέον τὸ παράθυρον. Ἀπό τινος μάλιστα χρόνου δὲν παρηνώχλει τὴν μητέρα της, ἵνα τὴν φέρῃ μεθ' ἑαυτῆς· τὴν παρηκολούθει μόνον διὰ παρατεταμένου βλέμματος ὅταν ἀνεχώρει καὶ μένουσα μόνη ἐσυσπειροῦτο ἐπὶ τοῦ καθίσματός της καὶ παρέμενε συμμαζευμένη ἐκεῖ ἐπὶ ὥρας ἀκίνητος.

— Μαμά, εἶνε πολὺ μακρὰν ἡ Ἰταλία; ἠρώτησεν ὅταν ἡ Ἑλένη τὴν ἐπλησίασεν, ὅπως τὴν ἐναγκαλισθῇ.

— Ὦ! πολὺ μακράν, μικροῦλάμου.

Ἀλλ' ἡ Ἰωάννα ἔμενεν ἀνηρτημένη ἐκ τοῦ τραχήλου της καὶ δὲν τὴν ἀφῆκε νὰ ἐγερθῇ ψιθυρίζουσα:

— Λοιπὸν ἡ Ροζαλία θὰ μείνῃ ἐδῶ διὰ τὰς ὑποθέσεις μας· δὲν τὴν ἔχομεν διόλου ἀνάγκην... κύτταξε, μὲ μία μικρὴ βαλίτσα, ὄχι μεγάλη... Τί ὡραῖα ποῦ θὰ ἦναι, μαμά! οἱ δύο μας μονάχοι... Θὰ γυρίσω πολὺ παχειά... κύτταξε, ἔτσι δά.

Καὶ ἐφούσκωνε τὰς παρειάς της καὶ ἐστρογγύλου τοὺς βραχίονας. Ἡ Ἑλένη ἀπήντησεν ὅτι θὰ ἐσκέπτετο καὶ κατόπιν ἀνεχώρησε, δοῦσα ρητὴν παραγγελίαν πρὸς τὴν Ροζαλίαν νὰ ἐπαγρυπνῇ καλῶς διὰ τὴν δεσποσύνην. Τότε τὸ κοράσιον ἐσυμμαζεύθη εἰς μίαν γωνίαν τῆς ἑστίας, παρατηροῦσα τὸ πῦρ, ὅπερ ἔλαμπε καὶ εἶτα ἐβυθίσθη εἰς βαθεῖαν ὀνειροπόλησιν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔφερε μηχανικῶς τὰς χεῖρας πλησίον τοῦ πυρός, ὅπως τὰς θερμάνῃ· ἡ ἀντανάκλασις τῆς φλογὸς ἐκούραζε τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς της, ἦτο δὲ τοσοῦτον ἀφῃρημένη, ὥστε δὲν ἠνόησεν ὅτι εἰσῆλθεν ὁ κύριος Ραμβῶδος. Οὗτος ἐπολλαπλασίασε τὰς ἐπισκέψεις του καὶ ἤρχετο, ὡς ἔλεγε, διὰ τὴν παραλυτικὴν ἐκείνην γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ὁ ἰατρὸς Δεβέρλος δὲν εἶχεν εἰσέτι κατορθώσει νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ κατάλυμα τῶν ἐνδεῶν. Ὅταν εὗρε τὴν Ἰωάνναν μόνην, ἐκάθισε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἑτέραν γωνίαν τῆς ἑστίας καὶ συνδιελέγετο μετ' αὐτῆς, ὡς μετὰ μεγάλης κυρίας. Ἦτο πολὺ ἀνιαρὸν ἡ πτωχὴ αὐτὴ γυνὴ νὰ περιμένῃ τώρα μίαν ἑβδομάδα καὶ ἤρχετο πάντοτε, ὅπως ἐπιτύχῃ τὸν ἰατρόν, ὅστις θὰ τῷ ἔδιδεν ἐπὶ τέλους ὁριστικὴν ἀπάντησιν, διότι πολὺ πιθανὸν νὰ τὴν ἐλησμόνησε.

[Ἕπεται συνέχεια].

Κατὰ μετάφρασιν ΓΕΩΡ. Δ ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ, *ἰατροῦ*.

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ

— *Ἔμπρός, μὴ θέλῃς νὰ σὲ παρακαλοῦν, κύλισέ μας τὰ χρυσᾶ σου* (*Σελ 748*).

Διέτρεχεν ἤδη τὴν καλλίστην τῶν περιόδων τοῦ βίου της.

Εἶχέ τι καὶ αὐτὴ τὸ ἀριστοκρατικόν, ἀλλὰ διαφόρως πρὸς τὴν ἐργάτιδα. Εἶχε τὸ ὕφος βασιλίσσης ἐν τραγῳδίᾳ, καὶ ἀναντιρρήτως, ἐπὶ σκηνῆς, ὑποκρινομένη δραματικόν τι πρόσωπον, θὰ διέπρεπεν.

Αἴτιόν τι βεβαίως τὴν ἐκράτει παρὰ τὴν νεαρὰν ἐργάτιδα, διότι ἔμενεν ἀκίνητος, ἀτενίζουσα αὐτὴν μετὰ προσοχῆς καὶ τηροῦσα συνεσφιγμένους τοὺς ὀδόντας, ὡραίους ὀδόντας λευκούς, ἕως οὗ ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισε νὰ ὁμιλήσῃ.

— Δὲν πλήττεις λοιπόν, Ἰωάννα, ὑπέλαβε, φεύγουσα μόνη, τόσον ἀργά...

— Καὶ τόσον μακράν! προσέθηκε στενάζουσα ἡ νεᾶνις.

— Ναί, καὶ τόσον μακράν, εἰς τὴν φρικτὴν συνοικίαν ὅπου διαμένεις!

— Ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη! ἐπανέλαβεν ἡ ἐργάτις.

— Ἠδύνασο νὰ εἶχες δωμάτιον ἐδῶ πλησίον...

— Ὁ πατέρας δὲν θέλει...

— Τὸ ὀρθόν;...

— Νομίζει ὅτι δὲν θὰ ἐπήγαινα τίποτε εἰς τὸ σπῆτι, ἂν ἔφευγα ἀπ' ἐκεῖ

— Θὰ φύγῃς ἐν τούτοις. Θὰ κάμῃς ὅ,τι καὶ αἱ ἄλλαι ... Δὲν λέγουν ὅτι ἡ ἀδελφή σου ἀσθενεῖ;... Δὲν ἔρχεται πλέον.

— Ἡ Θηρεσία εἶνε φθισική...

— Τὴν ἔφαγαν καὶ αὐτὴν αἱ διασκεδάσεις, εἶπε κυνικῶς ἡ Καισαρίνα, διότι ἐκείνη ἦτο ἡ μετὰ τῆς νεάνιδος συνδιαλεγομένη.

Ἡ νεᾶνις ἔσεισε τὴν κεφαλήν.

— Ἐὰν ἔχῃ περιπέσει εἰς σφάλματα, ἐψιθύρισε, τὰ πληρώνει ἀκριβά.

— Ἡ κατάστασίς της εἶνε κρίσιμος;

— Ὁ ἰατρὸς εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ τὴν στείλωμεν εἰς μεσημβρινὰ μέρη... Εἶνε τὸ μόνον φάρμακον... Θέλει νὰ μᾶς περιπαίζῃ...

— Τὸ χρῆμα... δὲν εἶνε ἀλήθεια;

— Τὸ ἐννοεῖτε...

— Ἓν μόνον δωμάτιον ἔχετε ἐκεῖ;

— Καὶ μίαν κλίνην.

— Κοιμᾶσαι μαζὺ μὲ τὴν Θηρεσίαν;

Ἡ νεᾶνις ἐκ νέου ἐπανέλαβε τὸ αἰώνιόν της ρητόν:

— Ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη!

— Ἀλλά, δυστυχὲς παιδίον, ἀνέκραξεν ἡ Καισαρίνα, θὰ σὲ κολλήσῃ τὴν ἀσθένειάν της... Γνωρίζεις... εἶνε κολλητική!

Ἡ Ἰωάννα ὕψωσε πρὸς τὰ ἄνω τοὺς πλήρεις ὑποταγῆς καὶ εἰλικρίνειαν ἐκφράζοντας μεγάλους της ὀφθαλμοὺς; καὶ οὐδὲν ἀντεῖπεν.

Ὁμιλοῦσα, εἶχε περατώσει ἓν φόρεμα καὶ τὸ ἐπεθεώρει.

— Τί λέγετε δι' αὐτό, δεσποινὶς Καισαρίνα; ἠρώτησε.

— Εἶνε κάλλιστον. Δὲν ἀπορῶ, ἂν ἡ κυρία τόσον σὲ ὑπολήπτεται.

Ἐθεώρησε τὸ ἐκκρεμές.

— Δύνασαι ν' ἀπέλθῃς μαζὺ μὲ τὰς ἄλλας, εἶπε· σοὶ δίδω τὴν ἄδειαν.

Ἡ ἐργάτις ἔσεισε τὴν κεφαλήν.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, εἶπεν, ἀλλ' εἶνε ἀδύνατον... Ἡ κυρία μοῦ προσδιώρισε τὴν ἐργασίαν... Περιμένει νὰ ἑτοιμασθοῦν, διὰ ν' ἀρχίσουν αὔριον νὰ ράπτωνται εὐθὺς ὡς ἔλθωμεν. Θὰ προετοιμάσω ὅ,τι ἀπομένει καὶ θὰ ἀναχωρήσω.

— Ὅλως μόνη;

— Ἐννοεῖται.

— Ἔχεις θάρρος, ὅσον δὲν θὰ εἶχον ἐγώ...

Διὰ τῶν θυρῶν εὐρέος ἐργαστηρίου ἔβλεπέ τις ἄθροισμα νεανίδων ἀνακινουμένων πρὸς ἀναχώρησιν.

Ἦσαν αἱ ἑτοιμαζόμεναι ν' ἀποχωρήσωσιν ἐργάτιδες, θέτουσαι τοὺς πίλους των καὶ περῶσαι διὰ τῆς χειρὸς τὸ μικρόν των κάνιστρον.

Τὸ ἐργαστήριον αὐτὸ ἦτο μέγα διαμέρισμα, ἔχον τοὺς τοίχους κιτρίνους, μακρὰς τραπέζας, καθίσματα καὶ ἱματιοφυλάκια, ἀφ' ὧν ἐκρέμαντο πληθὺς φορεμάτων καὶ στηθοδέσμων, καὶ μίαν ἑστίαν ἑστιατορίου.

Ἡ ἁπλότης αὐτὴ ἀντετίθετο πρὸς τὴν πολυτέλειαν τῶν αἰθουσῶν τῆς πωλήσεως, ἔνθα ἔβλεπέ τις ἔπιπλα καλλιτεχνικά, βαρυτίμους ἐπιστρώσεις καὶ εἰκόνας ἔτι συγχρόνων ζωγράφων ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων, διότι τῆς Λαύρας τὰ κέρδη ἦσαν τεράστεια, χωρὶς δι' αὐτὸ ν' ἀμειβῇ ἐπαξίως καὶ τὰς πτωχάς της ἐργάτιδας, ὧν, ὡς ἐλέγετο, ἀπελάμβανεν ὅλους τοὺς κόπους.

Ἡ πρώτη εἶχε διαβῆ εἰς τὸ ἐργαστήριον.

Ἡ Ἰωάννα τὴν ἤκουσε διδουσαν διαταγὰς διὰ τῆς ἐπιβαλλούσης φωνῆς της. Ἐγένετο κίνησις ζωηροτέρα· αἱ θύραι ἐκλείσθησαν· οἱ ἦχοι συνδιαλέξεων ἐπλήρωσαν τὴν ὁδὸν Καμβῶν ἧς ἡ ἐρήμωσις αἰφνιδίως ἐνεψυχώθη, καὶ ἡ Καισαρίνα ἐπανῆλθε παρὰ τὴν νεάνιδα.

Ἤδη ἦτο καὶ αὐτὴ ἐνδεδυμένη καὶ ἕτοιμος ἵνα ἐξέλθῃ.

Ἀξιόλογον ὄντως πλάσμα!

Ὁ στρογγύλος της πῖλος ἐλαφρῶς ἐπικλινὴς καὶ ἀτημελήτως ἐρριμμένος ἐπὶ κόμης διηυθετημένης ἐν ἐντέχνῳ ἀταξίᾳ, ἡ χροιά της, ἡ εὐθεῖά της ρίς, ὁ ἀνεπίληπτός της τράχηλος, τὸ λιγυρόν της σῶμα, καὶ ὁ ἰδιάζων χαρακτηρισμὸς ὃν εἰς αὐτὰ ὅλα προσέδιδεν αὐστηρότης τις καὶ συνάμα ἡ ἐντελής της χάρις, τὴν καθίστων γυναῖκα θαυμασίως ποθητὴν καὶ τελείαν.

Διὰ νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὴν ἐργατικὴν ζωὴν ἣν διῆγε, ὤφειλεν ἢ λίαν ἐνάρετος νὰ ἦτο ἢ νὰ κατεῖχεν ὑπέρμετρόν τινα φιλοδοξίαν ἣν δὲν ἠδυνήθη νὰ ἱκανοποιήσῃ.

— Σὺ πλέον μόνη ἀπομένεις εἰς τὸ κατάστημα, εἶπεν. Ἅμα ἐξέλθῃς, σβέσον τὸ ἀεριόφως.

— Ναί, δεσποινίς.

— Ἡ κυρία εἶνε εἰς τὸ Μελόδραμα. Δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ ἐνωρίς. Τῇ ἐζήτησες αὔζησιν.

Ἡ ἐργάτις ἐπορφυρώθη.

— Δηλαδὴ ὡς ἐκ τῆς τόσης μας ἀνάγκης... ἡ ἀδελφή μου εἶνε ἀσθενής... ὁ πατήρ μου ὅστις τόσον ὀλίγα κερδίζει...

— Τί ἀπολαμβάνεις;

— Ἑκατὸν φράγκα τὸν μῆνα... ἑκατὸν εἴκοσι.. ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους...

— Εἶνε ἀρκετὰ καλά!...

— Ναί, ἐὰν περιελαμβάνετο τὸ φαγητόν... ἀλλά.

Ἤθελε νὰ προσθέσῃ:

— Ἀδυνατῶ ν' ἀγοράσω ὑποδήματα.

Ἀλλ' ἡ αἰδὼς τὴν ἠμπόδιζε.

— Γνωρίζω καλῶς, ὑπέλαβεν ἡ Καισαρίνα, ὅτι μὲ τροφήν, ἐνδύματα καὶ λοιπά, τὰ ἑκατὸν φράγκα γίνωνται ἀνάρπαστα. Τὰ ἔχω περάσει... Ἀλλὰ σοῦ παρατηρεῖ ἄλλος, ὅτι τὰ ἑκατὸν εἴκοσι κάμνουν περίπου πέντε φράγκα τὴν ἡμέραν καὶ ὅτι εἰς ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν... Εἶσαι δεκαοκτὼ ἐτῶν;...

— Περίπου.

— . . . Ἂν ἦσο μόνη, θὰ σοὶ ἤρκουν.

— Ναί, ἀλλὰ δὲν εἶμαι μόνη.

Ἡ πρώτη συνέπτυξε τὰ χείλη.

Ἐρώτησις ἀδιάκριτος τῇ ἐπῆλθε κατὰ νοῦν Τὸ ἀγγελικὸν βλέμμα τῆς νεάνιδος τὴν ἀνεχαίτισε, καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ τὴν ἐκστομίσῃ.

— Ἐὰν ἠδύνασθε νὰ μὲ βοηθήσητε, δεσποινὶς Καισαρίνα, εἶπεν ἱκετευτικῶς ἡ νεᾶνις, θὰ μᾶς παρείχετε μεγάλην ἐκδούλευσιν. Τόσον εἴμεθα πτωχοί!

— Θὰ ἴδω, θὰ προσπαθήσω... Ἐνδιαφέρομαι δι' ἐσέ, τὸ γνωρίζεις καλῶς... Θὰ δοκιμάσω... Καλὴν ἐνταμωσιν! Μὴ λησμονήσῃς τὸ φῶς... Θανατώνεσαι ἐργαζομένη τόσον!

Ἡ Ἰωάννα ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἐτήρησε σιγήν.

— Καληνύκτα, μικρά, ἐπανέλαβεν ἡ πρώτη.

— Καληνύκτα, δεσποινίς.

Μείνασα μόνη ἡ νεᾶνις, ἐξέβαλλε ἐλαφρὸν στεναγμόν. Τὰ χαρακτηριστικά της προσέλαβον τὴν ἔκφρασιν κοπώσεως, ἀποθαρρύνσεως καὶ βαθέος πόνου

Ταυτοχρόνως νέφος ἐσκότισε τοὺς ὀφθαλμούς της· ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους της, ὡς εἰ αἰσθανθεῖσα ἐνδόμυχον ἄλγος.

Ἔμεινε πρὸς στιγμὴν καταπεπονημένη καὶ ἐν ἀτονίᾳ, ἀλλ' ἤκουσε τὸ ἐκκρεμὲς σημαῖνον ἡμίσειαν. Ἠνωρθώθη καὶ ἀνέλαβε τὸ ἔργον της μὲ πυρετώδη ζέσιν.

Τὰ λεπτὰ παρήρχοντο ἀστραπιαίως.

Ἐν τῷ μεγάλῳ τούτῳ διαμερίσματι. τῷ τόσον θορυβώδει ἐν καιρῷ ἡμέρας, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔνθα μόνη εἰργάζετο ἔτι, ἤκουε μόνον τὸν ρυθμικὸν κρότον τοῦ ἐκκρεμοῦς καὶ τὸν θροῦν τῶν μόλις ὑπὸ τῶν λεπτῶν της χειρῶν ψαυομένων ἐσθήτων.

Καὶ τὸ νέφος ἐξηκολούθει σκοτίζον τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἠπειλεῖτο λιποψυχίαν.

Σημειωτέον ὅτι ἐπείνα.

Εἶχεν ἀπέλθει τῆς πατρικῆς οἰκίας τὴν ἕκτην καὶ τέταρτον, ἀφοῦ ἔλαβε τεμάχιον ἄρτου καὶ ποτήριον ὕδατος.

Τὴν μεσημβρίαν εἶχε προγευματίσει, ὡς αἱ ἄλλαι, ἐξ ὅσων ἐφοδίων ἔφερεν ἐν τῷ κανίστρῳ της.

Ἐδείπνει ἑκάστοτε ἐν τῇ ἐπιστροφῇ της.

Ἦτο ἡ συνήθης της τακτική, ὡς καὶ τῶν πλείστων ἄλλων.

Τὸ ἔργον τέλος ἐπερατώθη. Τὰ τρία φορέματα, παρασκευασθέντα κατὰ τὰς ὁδηγίας τῆς διευθυντρίας, ἐνέδυον μεγαλοπρεπῶς τὰς πλαγγόνας.

Ἡ Ἰωάννα — οὕτω ἡ πρώτη τὴν εἶχεν ἀποκαλέσει — ἔρριψε τελευταῖον ἐπ' αὐτῶν βλέμμα, ἐπεδιόρθωσε πτυχάς τινας, ἔλαβε τὸν πῖλόν της, πτωχὸν πῖλον, ὅστις δὲν τῇ εἶχε στοιχίσει, ὡς ἡ ἐσθής της, ἣν ἔκοψε καὶ ἔρραψε κατὰ τὰ κυριακάς, εἰμὴ τὸ ὕφασμα, τὸν σκελετὸν καὶ ὀλίγην ταινίαν, τὸν ἔθηκεν ἐπὶ τῆς ὡραίας καστανῆς κόμης της, ἣν παρεμέρισεν ἑκατέρωθεν διὰ τῆς χειρός, ἐφόρεσεν ἐπὶ τοῦ στηθοδέσμου της μικρὸν φαιὸν ἐπανωφόριον, ἔσβεσε τὸ ἀεριόφως, διέβη τὸ ἔρημον ἐργαστήριον, οὗτινος ὁ ἀὴρ ἐκαθαρίζετο διὰ τῶν ἀνοικτῶν παραθύρων, κατέβη ψηλαφητεὶ τὴν κλίμακα τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἔπληξε τὰς ὑέλους τῆς ὑπνοττούσης ἤδη οἰκοφύλακος, λέγουσα διὰ δειλῆς φωνῆς:

— Τὸ σχοινίον τῆς θύρας, ἂν ἀγαπᾶτε!

Εὑρέθη ἐν τῇ ὁδῷ

Δίφρος ἵστατο πρὸ τῆς θύρας.

Ἡ Λαύρα, ἐπιστρέφουσα ἐκ τοῦ Μελοδράματος, ἐν πολυτελεῖ καλλωπισμῷ, κατέβη αὐτοῦ.

Ἦσαν δώδεκα ὧραι καὶ δέκα λεπτά.

Β'

Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης.

Ἡ Καισαρίνα ἔκαμε προόδους, ἀφ' ἧς διέρριξε τὰς πρὸς τὸν Βωνοὰζ σχέσεις της.

Δεκαοκτὼ ἔτη εἶχον παρέλθει. Τὰ διήνυσεν ὅλα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. Τὸ κατάστημά της, ἡ ὁδὸς Καμβών, τὸ πέμπτον της πάτωμα, ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ βουλεβάρτου, ἔμενον ἀμετάβλητα.

Μόνον, ἡ Καισαρίνα ἦτο πλουσία.

Πρώτη εἰς τῆς Λαύρας, ἔχουσα μερίδιον ἐκ τῶν ἐργασιῶν, καὶ ἐξ ἄλλου καλὸν μηνιαῖον μισθόν, ὀλίγα δαπανῶσα, εἶχε θέσει λαμπρὰν ποσότητα κατὰ μέρος.

Θὰ ἠδύνατο νὰ ἔζῃ μὲ τὰ εἰσοδήματά της, καὶ ἀνέτως.

Ἀλλὰ πῶς νὰ ἐδαπάνα τὸν καιρόν της;

Ἡ ὡραία κόρη εἶχεν ἀνάγκην ἐνασχολήσεως καὶ κινήσεως. Ἐτέρπετο ἐν τῇ ἐξασκήσει καθηκόντων ὑπωδιευθυντρίας, καὶ ἐν τῇ διοικήσει τοῦ μικροκόσμου, οὗτινος ἡ διευθύντρια, ἀπασχολουμένη ὑπὸ παντοειδῶν ὑποθέσεων, τῇ ἄφινε τὴν διεύθυνσιν.

Ἡ Καισαρίνα εἶχε τηρήσει τὸν λόγον της.

Οὐδεὶς ἐπισκέπτης εἶχεν εἰσδύσει ἐν τῷ διαμερίσματι, ὃ διετήρει ἐπὶ τῆς γωνίας τῆς ὁδοῦ Βινιών.

Τὰ πάντα περὶ αὐτὴν ἔμενον ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει.

Ἐὰν ὁ κόμης Βωνοὰζ ἐπανήρχετο ἐν τῇ φωλεᾷ αὐτῇ τῶν ἐρώτων του, θὰ τὴν ἀνεύρισκεν ὁποίαν τὴν εἶχεν ἐγκαταλίπει.

Τοιοῦτος βίος θὰ ἐφαίνετο ἴσως ἀπίθανος ὀλίγον, ἐν τούτοις εἶνε ἀληθής. Πολλαὶ ὡραῖαι κόραι, πληγεῖσαι τὴν καρδίαν ἔκ τινος πρώτου σφάλματος, ὃ διεδέχθη ἄδικος ἐγκατάλειψις, μανιώδεις διότι ἐνεπαίζοντο, ἐν ᾗ στιγμῇ ἠγαπῶντο, ἀπεσύρθησαν εἰς ὑπεροπτικὴν μόνωσιν, ἀπαντῶσαι εἰρωνικῶς καὶ περιφρονητικῶς εἰς τὰς ἱκεσίας τῶν λοιπῶν ἀνδρῶν, οὓς δικαίως ἢ ἀδίκως κρίνουσιν ὁμοίους πρὸς τὸν ἐραστήν των.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὡραίᾳ ἑσπέρᾳ τοῦ Ἀπριλίου ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο ἐκτάκτως γαλήνιος.

Καθ' ἣν ὥραν ἡ πρώτη ἐξήρχετο τῆς ὁδοῦ Καμβών, τὰ βουλεβάρτα ἦσαν πλήρη περιπατητῶν.

Ἡ Καισαρίνα πρὸς στιγμὴν ἐδίστασε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια, ἀλλ' ἐν τῇ καμπῇ τῆς ὁδοῦ Βινιών, δύο βήματα μακρὰν τῆς θύρας της, ἔστη ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου πρὸ τῆς στενωποῦ, ἐφ' ἧς μηχανικός τις ἐπιχειρηματίας ἔμελλε νὰ κατασκευάσῃ μετά τινας μῆνας ρωσσικὸν σιδηρόδρομον.

Ἀνήρ, περίπου πεντηκοντούτης, νεαρώτερος τῶν ἐτῶν του, σπανίας κομψότητος, τὸ γένειον μόλις λευκαινόμενον ἔχων, εὔστροφος τὰς κινήσεις, τὴν φυσιογνωμίαν ἀρκετὰ ἀριστοκρατικήν, ἐξῆλθεν ἀποτόμως ἀπό τινος μεγάλης ἁμαξοθύρας καὶ εὑρέθη ἀντιμέτωπος αὐτῆς.

— Σύ! ἀνέκραξεν.

— Ὁ κύριος δὲ Βωνοάζ!

— Τί κάμνεις αὐτοῦ;

— Ἐγὼ μᾶλλον ἔπρεπε νὰ σὲ ἠρώτων!

— Ἐξώφλησα ἕνα λογαριασμόν, εἶπε δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου οἰκίαν ἄντικρυ τοῦ οἴκου τῆς Λαύρας κειμένην.

Ἐμειδίασεν ἐπιδεικνύουσα ὀδόντας περικαλλεστάτους.

— Διὰ καμμίαν ἐρωμένην; τῷ εἶπε.

— Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι.

— Δὲν θὰ μεταβληθῆτε λοιπὸν ἐπὶ τέλους;

— Ἴσως... Ὅταν ἡ κόμη μου λευκανθῇ.

— Πολὺς λόγος γίνεται διὰ τὰς ἀταξίας σας, γνωρίζετε!

— Ὅπως ἀγαποῦν! Ἡ θέσις μου εἶνε καθαρὰ ὡρισμένη. Ἐλεύθερος εἶμαι, ζῶ ἐλευθέρως· ἀφότου συνέβη προδοσία τις, ἧς τὸ αἴνιγμα δὲν ἠδυνήθην νὰ λύσω, δὲν τὴν μέλει τὴν κυρίαν Βωνοὰζ διὰ τὰς πράξεις μου...

— Ἡ συνδιαλλαγὴ δὲν κατορθοῦται; ἠρώτησε σκωπτικῶς ἡ πρώτη.

— Τὸ γνωρίζετε καλῶς.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, ὄχι!...

— Ἂς ἀφήσωμεν τὰ ψεύδη κατὰ μέρος.

Ἐβαδίζον ὁ εἷς παρὰ τὸν ἄλλον βραδέως, διευθυνόμενοι πρὸς τὸ Μελόδραμα.

— Πάντοτε ὡραιοτέρα! ἐστέναξεν ὁ κόμης.

— Τὸ νομίζετε;

— Διατί ἐπιμένεις εἰς τὴν ἄρνησίν σου;

— Ἐννοεῖτε ν' ἀρχίσετε ἐκ νέου τὸν ἐξάψαλμον; εἶπεν ὑποβλέπουσα αὐτὸν μετ' ἀρρήτου εἰρωνίας.

— Ἴδωμεν!...

— Ἀδύνατος λοιπὸν ἡ θεραπεία σας;

— Σὲ ἀγαπῶ!...

— Ἐλᾶτε δά!

— Καὶ ταυτοχρόνως σὲ μισῶ..

— Ἰδοὺ τὸ ἀληθέστερον.

— Δὲν εἶσαι ἡ μόνη αἰτία τῶν ἀταξιῶν μου; Ζητῶ νὰ διασκεδάσω τὸν πόνον μου.

— Ἀρκετὰ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, αἴ!

— Ἀλλόκοτος κόρη, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς;

— Τίποτε ἀπὸ σοῦ, τίποτε παρὰ τῶν ἄλλων!

— Τοὺς ἀποστρέφεσαι;

— Ὄχι... τοὺς περιφρονῶ.

Ἔστη, τῇ ἥρπασε τὴν χεῖρα, τὴν ἔθλιψε βιαίως καὶ θεωρῶν αὐτὴν ἐν τῷ βάθει τῶν ὀφθαλμῶν:

— Σὲ ἀφίνω, εἶπε ταπεινοφώνως, διότι, τῇ ἀληθείᾳ, μοὶ γεννᾷς ἰδέαν τοῦ νὰ σὲ φονεύσω.

Ἐμειδίασε φαιδρότατα.

— Μήπως ἠρχίσατε νὰ γίνεσθε τρελός;

— Ἴσως!

Εἶτα, σκεφθεῖσα σοβαρώτερον,

— Ἔχετε δίκαιον, εἶπε, πηγαίνετε!

Ἀπεχωρίσθησαν.

Οὐδὲ κὰν ἐστράφη νὰ τὸν ἴδῃ ἀπομακρυνόμενον.

Ἔφθασε πρὸ τοῦ καφείου τῆς Εἰρήνης, ὅτε αἱ ἀπαθεῖς ὀρρῦς της συνεσπάσθησαν, ἐκρότησε τὰ χείλη, εἰς σημεῖον σφοδρᾶς ἀδημονίας καὶ ἐπανῆλθε ζωηρῶς ἐπὶ τὰ βή-

ματά της, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ὁδὸν Βινιών, ἀμυδρῶς φωτιζομένην.

Δύο ἄνδρες ἐπεφάνησαν πρὸ αὐτῆς κάμπτοντες τὴν λεωφόρον, περίπου ὡς κυνηγετικοὶ κύνες, ἀφεθέντες πρὸς σύλληψιν θηράματος. Οἱ δύο αὐτοί, φαίνεται ὅτι ἐκαραδόκουν τὴν πρώτην τῆς Λαύρας ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ καταστήματος ἐξόδου της καὶ ἐζήτουν τὴν κατάλληλον στιγμήν, ἵνα τὴν ἐπλησίαζον, μετά τινος μετριόφρονος αἰδοῦς, ἁρμοζούσης πρὸς τὴν ἀλλόκοτον περιβολήν των.

Ἔβαινον συμπεπλεγμένους ἔχοντες τοὺς βραχίονας, φορροῦντες στενὰς ἀγγλικοῦ ρυθμοῦ περισκελίδας καὶ ὑποδήματα ἀνασεσυρμένα· οἱ χαλαροί των λαιμοδέται ἐκόσμουν δι' ἀπειρομεγέθους κόμβου, ὑποκάμισσα μὲ ἀνεστραμμένον περιλαίμιον, ὧν ἡ καθαρότης ἐφαίνετο ἀμφίβολος καὶ οἱ μαλακοί των πῖλοι ἐπεκάθηντο κόμης μακρᾶς, ὡς ἡ τῶν καλλιτεχνῶν τοῦ παλαιοῦ συρμοῦ.

Εἶχον τὴν ὄψιν ἠθοποιῶν ἐν ἀργίᾳ καὶ παντοειδῶν παρεμφερῶν ἐπαγγελματιῶν. Οἱ πώγωνές των ἦσαν ἀμελῶς ἐξυρισμένοι.

Οἱ δύο οὗτοι ἐφαίνοντο μετερχόμενοι ἐπάγγελμα ἄστατον καὶ ποικίλον, ἀλλὰ κακὴν παρεῖχον θέαν. Οὐδένα θὰ εὑηρέστει ἡ συνάντησίς των, ἔστω καὶ ἐν ἡμέρᾳ, ἐν τῇ γωνίᾳ δάσους.

Ὁ εἷς τούτων, ὁ πρὸς δεξιά, ἦτο ὑψηλός, λεπτοφυὴς καὶ εὔκαμπτος, μὲ πρόσωπον κανονικόν, χαρακτηριστικὰ σχεδὸν χαρίεντα, ἀλλ' ἐφθαρμένα ὑπὸ παντοίων καταχρήσεων.

Ἠδύνατό τις ν' ἀπεκάλυπτεν ἐν αὐτῷ ἀόριστον ὁμοιότητα πρὸς τὴν ὡραίαν Καισαρίναν, ἧς ἦτο ἡ γελοιογραφία.

Ἦτο ὡσεὶ τριακοντούτης, καὶ ἤδη οἱ γεγηρακότες καὶ μορφάζοντες μυῶνές του παρεμορφοῦντο.

Ὁ ἕτερος, εἶχεν ἀληθῆ κεφαλὴν λῃστοῦ, ὄχι ἐκ τῶν λῃστῶν τοῦ μελοδράματος δι' οὓς αἱ νεάνιδες ἐγοητεύοντο ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Φρὰ Διαβόλου, ἀλλὰ λῃστοῦ ἐκ τῶν σήμερον ὑπαρχόντων εἰς τὰ δάση τῶν Παρισίων, οἵτινες οὐδὲν ἔχουσι τὸ ἐλκυστικόν.

Ἦτο ἀπαίσιος καὶ εἰδεχθής.

Χονδρὸς τὸ σῶμα καὶ βραχύς, ραιβὸς τοὺς πόδας, τὴν ὄψιν ἔχων κατάκοπον καὶ πεπλατυσμένην, τὴν ρίνα βεβυθισμόνον ἔκ τινος ἴσως μυστικῆς πάλης, εἶχέ τι τὸ προσομοιάζον αὐτὸν πρὸς κύνα πλατύρρυγχον ἢ φρῦνον καὶ ἡ θέα μόνη τῆς μορφῆς του ἐγέννα ἰδέαν ἀηδίας, νυκτερινῆς ἐνέδρας καὶ φονικῶν κτυπημάτων.

Ἡ Καισαρίνα, μετά τινα βήματα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βινιών, ἐσκέφθη ὅτι ἀρκούντως ἔτι ἐφωτίζετο ἵνα φοβῆται τὴν ἐπιδρομὴν ἐκείνων τῶν ὑποκειμένων.

Ἡ πλατεῖα τῆς Μαγδαληνῆς ἦτο χειροτέρα. Ἐν ὥρᾳ δεκάτῃ αὕτη εἶνε σκοτεινὴ ὡς τάφος.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ πρώτη ἔφθανεν ὄπισθεν τῆς ἐκκλησίας πάντοτε ἀκολουθουμένη ἐξ ἀποστάσεως ὑπὸ τῶν δύο ἀνθρώπων, ὁ βραχύσωμος καὶ χονδρὸς ἠνορθώθη μέχρι τοῦ ὠτὸς τοῦ λεπτοφυοῦς καὶ ὑψηλοῦ λέγων ταπεινοφώνως διὰ φρικωδῶς συντετριμμένης φωνῆς :

— Καιρὸς εἶνε· Ἐμπρός !

Ἐτάχυναν τὸ βῆμα. Βαθμηδὸν προσήγγιζον ἐπὶ μᾶλλον καὶ ἡ Καισαρίνα, ἣν κατέφθασαν παρὰ τὸ κιγκλιδωτὸν τῆς ἐκκλησίας, ἐστράφη ἀκούσασα κλῆσίν τινα ἐν γλώσσῃ οἰκείως ἠχούσῃ εἰς τὰ ὦτά της.

— Σὺ πάλιν ! εἶπε μετὰ δυσθυμίας.

Ὁ βραχύσωμος, ὅστις ἐκ τῶν παρασκηνίων εἶχε λάβει ἐπίχρισμά τι φιλολογικὸν καὶ ἐν ὥραις ἀργίας ἐκαλλιέργει τὴν ποίησιν τῶν ἀκροστιχίδων, φέρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ πίλου του καὶ μετὰ κινήσεως εὐγενοῦς καὶ διὰ τονισμῶν τραγικῶν :

— Ὡραία κυρία, συγγνώμην ἐὰν ἡ ἀνάγκην μᾶς φέρει πρὸς αὐτὸ τὸ μέρος !

Ὁ ὑψηλὸς καὶ λεπτοφυὴς ξανθός, μὲ ὕπουλον τὸ βλέμμα, τὸ μειδίαμα διφορούμενον, προσέθηκε ζωηρῶς:

— Οὔτε λεπτό ! Ἐκόψαμε πᾶσα σχέσι μὲ τὸν κασσιέρη, καὶ ἐννοεῖς, Καισαρίνα, δὲν γδύνει κανεὶς τὸν πολίτη ὅταν ἔχῃ ἀδελφὴ στὰ ἐπάνω στρώματα.

— Κάμε ὡς ἐγώ, ἐργάζου.

Οἴμοι ! ἦτο ἀδελφός της, ὁ ἀδελφὸς τῆς ὡραίας Καισαρίνας, ὁ Βίκτωρ Βαλούς, ὁ ἐπιλεγόμενος Τοτόρ, ἢ Ἀτάραχος, προνομιοῦχον κατέχων θέσιν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν λωποδυτῶν καὶ λοιπῶν ἀλητῶν. Ὁ Τοτὸρ συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ ἑτέρου αὐτοῦ ἐγώ, ἀχωρίστου συντρόφου καὶ ἀντιζήλου του, τοῦ Θεοδώρου Δανέτου, τοῦ ἐπιλεγομένου Θοδωρῆ, ἢ Βασσέτου, ἢ Ραπινώ, ἢ Καϋέννη, ἴσως διότι προώριστο νὰ τελειώσῃ τὰς ἡμέρας του ἐν τῇ ὁμονύμῳ ἀποικίᾳ ἢ ἄλλῃ τοῦ αὐτοῦ εἴδους.

Αἱ δύο αὐταὶ προσωπικότητες τοῦ Κλισὺ εἶχον μίαν ἰδιότητα : οὐδέποτε ἐθεῶντο ὁ εἷς αὐτῶν χωριστὰ τοῦ ἄλλου.

Δὲν εἰργάζοντο, ἀλλά, ἐν ᾗ περιπτώσει τοιοῦτόν τι συνέβαινεν, ὁ πάτρων ὤφειλε νὰ τοὺς ἐλάμβανεν ὁμοῦ, δίκην ζεύγους.

Ὅλην τὴν ἡμέραν περιήρχοντο, τοὺς βραχίονας ἔχοντες συμπεπλεγμένους, πάντα τὰ καπηλεῖα καὶ τὰ καταγώγια, συνδεόμενοι πρὸς παντοειδεῖς ἀλήτας καὶ ὅλον τὸν ρυπαρὸν συρφετὸν ὃν ἐγκλείουσιν ἐν τῷ βάθει των οἱ Παρίσιοι.

Τοὺς ἀπεκάλουν Κάστορα καὶ Πολυδεύκην.

Οἱ ἀλῆται ἀρέσκονται εἰς τὰς τοιούτου εἴδους ἐπωνυμίας, καὶ πολλάκις τὰς ἐφαρμόζουσι λίαν ἐπιτυχῶς.

Δὲν ἦσαν ὑπέρτεροι τῶν λοιπῶν· μόνον ὅτι, ἐπιτηδειότεροι ἢ εὐτυχέστεροι, οὐδέποτε εἶχον δικασθῇ ὑπὸ τοῦ πταισματοδικείου· ἔζων κατὰ τὸ φαινόμενον ἔκ τινων σολδίων ἅτινα ἀπελάμβανον ἀνοίγοντες τὸ ἑσπέρας τὰς θυρίδας ἢ παριστάνοντες εἰς τὰ θέατρα τῶν πέριξ, πράγματι ὅμως εἰς διαφόρων κλοπῶν καὶ λωποδυσιῶν, ἐκ πόρων ὧν ἡ πηγὴ ἔμενεν ἀπόρρητος, ἡνωμένοι ὁμοῦ διὰ φιλίας ἣν ὁ εὔγλωττος Ραπινὼ παρέβαλλε πρὸς τὴν τῶν ἡρώων τῆς ἀρχαιότητος.

Ἡ Καισαρίνα ἀπέφευγε τὸν ἀδελφόν της, ὅστις τῇ ἀπέσπα μικρόν τι ποσὸν κατὰ καιρούς, ἐν συνοδίᾳ πρὸς τὸν ἄλλον αὐτὸν πράκτορα οὗτινος οἱ μικροὶ μαῦροι ὀφθαλμοί, οἱ ἀπαστράπτοντες ἐκ τῆς φλογὸς πάσης χαμερποῦς ἐπιθυμίας, κατεβρόχθιζον τὸ κάλλος τῆς πρώτης ὑπολογίζοντες ὁποῖα θ' ἀπέφερεν αὕτη κέρδη εἰς χεῖρας ἀνθρώπου δεξιοῦ.

Ἐν τέλει, οἱ δύοι φαῦλοι ἐτιτλοφόρουν ἑαυτούς, οὐχὶ ἄνευ ὑπερηφανίας, δραματικοὺς ἠθοποιούς.

Καὶ ἦσαν τῷ ὄντι. Ἡ τέχνη ἔχει τοὺς βαθμούς της. Ἀνῆκον εἰς τὰς τελευταίας βαθμίδας.

Ὁ ραιβόπους ἀνὴρ ὤθησε διὰ τοῦ ἀγκῶνος τὸν Βίκτωρα Βαλούς.

Ὁ ὑψηλὸς ξανθὸς ἔκλινε τὸν ὀφθαλμόν.

Ἐπὶ τῇ λέξει τῆς ἀδελφῆς του : Ἐργάζου ! ἔκαμε χυδαῖον κίνημα.

— Ἄ ! δυστυχία ! εἶπεν, αὐτὸ καὶ ἐγὼ ἤθελα, ἀλλὰ ξεύρεις, καλή μου, τὸ χέρι μου εἶνε πειραγμένο.

— Καὶ τὸ θέατρον ;

— Εὑρίσκεται ἐν μαρασμῷ

Προσέθηκεν ὡς ἄνθρωπος ἐπείγων :

— Ἐμπρός ! μὴ θέλῃς νὰ σὲ παρακαλοῦν, κύλισέ μας τὰ γουσᾶ σου.

Ἡ Καισαρίνα δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένη διὰ γενναιοδωρίας. Ὁ Ραπινὼ προσῆλθεν ἐπίκουρος τοῦ φίλου του.

Διὰ θρηνωδῶν τόνων προσέθηκε :

— Φανῆτε καλὴ κόρη καὶ ὀλίγο θάρρος εἰς τὴν τζέπη!

Ἡ μελαγχροιὰ τῷ ἐτόξευσε βλέμμα ἱκανὸν νὰ τὸν κεραυνώσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἔμεινεν ἀτάραχος.

Ὁ γελοῖος ἔφερε θώρακα κατὰ τῆς περιφρονήσεως.

Ἀπετάθη πρὸς τὸν ἀδελφόν της λέγουσα :

— Δὲν ἐντρέπεσαι, νὰ ἐπαιτῇς ; εἰς αὐτὴ τὴν ἡλικία!

— Θέλεις νὰ σπάζω ταῖς κλειδαριαῖς !

— Καὶ αὐτὸ θὰ γίνῃ, ἂν ἀκόμη δὲν τὸ ἔκαμες.

— Εἶσαι σκληρή, ἀπόψε.

— Ἡ κυρία ἔχει τὰ νεῦρά της, ἐτονθόρισεν ὁ Ραπινώ.

Εἶνε τοῦ Ἁγίου Ἀργυρίου σήμερα... Ἕνα μικρὸ μερίδιο ἀρκεῖ... Ἡ κυρία πλέει 'ς τὸ χρυσάφι, ἐνῷ ἐμεῖς εἴμεθα βουλιαγμένοι ὡς τ' αὐτία... Τὴν σκληρόκαρδη ! Οὔτε λεπτὸ δίδει γιὰ τὴν οἰκογένεια. Πᾶμε Τοτόρ. Ἀποστρέφομαι τὰς ποταπὰς πράξεις. Θὰ εὕρωμε ἄλλο τίποτε. Τὸ Παρίσι εἶνε μεγάλο.

Καὶ ταπεινοφώνως, ἐσύριξεν εἰς τὸ οὖς τοῦ ἄλλου :

— Τὴν μικρὴ γρηᾶ... Θὰ ἰδοῦμε.

Ἠθέλησε ν' ἀπαγάγῃ τὸν φίλον του, ἀλλ' ὁ Βαλοὺς δὲν μετεκινεῖτο.

— Ἐμπρός, συντομώτερα, εἶπε. Δῶσε δύο λουδοβίκεια, ἂν δὲν ἦσαι 'ς τῆς καλαίς σου. Δὲν δείπνησα ἀπόψε. Τί κοστίζουν αὐτὰ γιὰ μία κόρη σὰν ἐσὲ ποῦ μαζεύει μεγάλα ποσά ; Καὶ νὰ λείπουν τὰ στραβώματα τοῦ μούτρου, γιατί αὔριο μὲ μία μου ἀνακοίνωσι ὅλο τὸ Παρίσι μαθαίνει πῶς ἡ ὡραία Καισαρίνα ἔχει ἀδελφὸ τὸν Τοτόρ, τὸν Ἀτάραχο καὶ φίλο τὸν κύριον Ραπινὼ ἀπ' ἐδῶ, δύο πολίταις ποῦ δὲν τοὺς καλοῦν τῆς ἑορταῖς 'ς τὸ τραπέζι των οἱ ὑπουργοί ... Ἀκοῦς ;

— Ὡραία οἰκογένεια ! ἐψέλλισεν ἡ πρώτη.

— Εἶνε καὶ χειρότεραις. Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν πταίω. Ἂν ὀνομαζόμην ὅπως ὁ δρόμος λὰ Ροσφουκὼ δὲν θὰ ἐδίσταζα νὰ τὸ διεκήρυττα.

Ἡ Καισαρίνα ἐσκέπτετο, μὲ ὕφος ἄκρως δύστροπον, μὲ πλῆρες κακίας βλέμμα.

— Δὲν εἶνε διὰ τὰ χρήματα, ὑπέλαβε. Πέντε λουδοβίκεια τὰ λογαριάζω ὅσο ἕνα παλαιὸ νυκτικό, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ μὲ συναντῇς κάθε τόσον. Λαμβάνεις κακὸν δρόμον, Βίκτωρ. Θὰ καταντήσῃς μία ἡμέρα κατάδικος καὶ αὐτὸ μὲ πειράζει. Πρόσεχε. Δὲν συναναστρέφεσαι παρὰ μόνον λῃστὰς καὶ κακοήθεις.

Ὁ Ραπινὼ ὑπεκλίθη ἀξιοπρεπῶς.

Ἡ Καισαρίνα προσέθηκεν :

— Ὅστις θέλει ἐργασίαν, εὑρίσκει. Κάμνει ὁ καθεὶς τὴν τρύπα του καὶ οἰκονομεῖται. Τοὐλάχιστον ζῇ.

— Ὅλος ὁ κόσμος δὲν ἔχει τὰ ἰδικά σου μέσα, πουλί μου, παρετήρησεν ὁ Ραπινὼ ἀντεκδικούμενος

Ἡ Καισαρίνα οὐδὲ κᾶν ἐφάνη ἀκούουσα, καὶ ἐξάγουσα ἐκ τοῦ θυλακίου της, ἔνθα ἐκρότησεν ὁ χρυσός, δύο λουδοβίκεια, τὰ ἔρριψε τόσον ἀποτόμως ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀδελφοῦ της, ὥστε τὸ ἓν τούτων κατέπεσεν ἐπὶ τῆς ἀσφάλτου.

— Στ' ἀνάθεμα ! ἐγρύλλισεν ὁ Ραπινώ. Περισσότερη ἡ ὑπερηφάνειά της παρὰ τὸ ποσό.

Ἡ πρώτη ἀπεμακρύνετο.

Ἐπανῆλθε καὶ θίγουσα διὰ τῆς χειρὸς τὸν ὦμον τοῦ συλλέγοντος τὸ λουδοβίκειον ἀδελφοῦ της :

— Δὲν σοῦ ἐπιτρέπω νὰ ἔλθῃς ἐδῶ ἄλλοτε καὶ νὰ μοῦ ὁμιλήσῃς, καὶ μάλιστα ἂν ἦσαι μὲ αὐτὸν τὸν ἄθλιον Δανέτον. Ὁπόταν μ' ἔχῃς ἀνάγκην θὰ μοῦ γράφῃς καὶ θ' ἀπαντῶ.

Ὁ Βαλοὺς οὐδὲν ἀντεῖπεν.

Ὁ Ραπινὼ προσήρμοσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ κάμπτων ἐν καμπύλῃ τὸν βραχίονα ἐπιχαρίτως, ἔπεμψε πρὸς τὴν ὡραίαν νεάνιδα φίλημα, λέγων. :

— Διὰ σέ, ἄγγελέ μου !

Ἐκείνη ἐξηφανίζετο ἤδη ὑπὸ τὰς πλατάνους τῆς πλατείας.

Οἱ δύο ἀλῆται ἐτέλεσαν τὸ ἔργον των.

Ἐθεώρησαν ἀλλήλους μὲ ὕφος περίλυπον.

— Ὀλίγα εἶνε, παρετήρησεν ὁ Ραπινώ. Δύο κίτρινα στρογγυλά ! Ἐγὼ ποῦ ἔλεγα νὰ ἐξόδευα δι' ἕνα συμπόσιο μὲ κυρίας τώρα εἰς τὰς διακοπὰς τοῦ Πάσχα ! Πρέπει ἄλλο τι νὰ ἐπινοήσωμεν, εἶσαι πολὺ μαλακὸς μὲ τὴν πριγκηπέσσα. Θὰ μᾶς ἔδινε πέντε λουδοβίκια χωρὶς οὔτε κᾶν νὰ τῆς ἀποφανῇ, πρέπει τὸ σφάλμα νὰ ἐπανορθωθῇ !

Ἀπῆλθον πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ σταθμοῦ Ἁγίου Λαζάρου πάντοτε ἡνωμένοι διὰ τῶν βραχιόνων καὶ ἀνέβησαν πρὸς τὸ βουλεβάρτον Μαλεσέρβ.

— Μᾶς μετεχειρίσθη ὡς μηδαμινούς, ἡ μαρκησία σου, ἐπανέλαβεν ὁ Ραπινώ, μᾶς ἐξύβρισε ὡς νὰ ἤμεθα οἱ ἔσχατοι τῶν ἐσχάτων. Τότε πρὸς τί ἡ ἀρετή ;

Ἔφθασαν πρό τινος οἰνοπωλείου ἐν τῇ καμπῇ τῆς ὁδοῦ Βινύ, παρὰ τὸν Ἅγιον Αὐγουστῖνον.

— Ξαπλώνεται κανεὶς στ' ἀναπαυτικά, εἶπεν ὁ Ραπινώ, τώρα ποῦ τὸν ἔχει ;

— Ἂν θέλῃς !

Ὁ Βαλοὺς ἀλλαχοῦ προσεῖχεν ἢ εἰς τὴν συνδιάλεξιν.

Ἐσκέπτετο εἰς τὴν μικρὰν τὴν ἐργαζομένην παρὰ τῇ Λαύρᾳ, εἰς τὸ πρῶτον τῆς ὁδοῦ Καμβών.

Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἔστρεφε τὸ βλέμμα πρὸς τὸ πεζοδρόμιον ἵνα ἴδῃ, ἂν ἤρχετο.

Οἱ δύο φίλοι κατῴκουν ὑπερῷον ἐν τῷ ἕκτῳ ὀρόφῳ οἰκίας μεμονωμένης εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ Ἀνιέρης.

Δέον ἐνταῦθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὸ ὑπερῷόν των ἔβλεπεν αὐτοὺς μόνον κατὰ τὴν πρώτην ἑκάστου μηνός.

Ἡ πραγματική των κατοικία ἦτο πᾶν οἱονδήποτε μέρος, εἰς φίλους ἢ φίλας, ἐν ὑπαίθρῳ ἐνίοτε καὶ πολλάκις τὴν νύκτα ὑπὸ τὰ ἄστρα, εἰς τὰ πέριξ τῆς Χάλλης.

Ἀλλ' ὁ Βαλοὺς ἀπὸ ἐτῶν πλειστάκις εἶχεν ἴδει διαβαίνουσαν τὴν Ἰωάνναν καὶ τὴν ἀδελφήν της παρὰ τὴν οἰκίαν του, τὴν πρωΐαν ὅτε μετέβαινον εἰς τὸ ἐργαστήριον καὶ τὸ ἑσπέρας ὅτε ἐπέστρεφον.

Ὁ Βαλοὺς τὰς ἐγνώριζε κάλλιστα. Θὰ ἴδωμεν διατί.

Καὶ ὁ Βαλοὺς ἐγνώριζεν ἐκ πείρας νὰ ἐκτιμᾷ τὴν ἀξίαν γυναικός τινος.

Ἡ Ἰωάννα, μεθ' ὅλον τὸ ἀσθενικόν της ἐξωτερικόν, ἦτο ἀξία νὰ ἐξάψῃ τὴν ἐπιθυμίαν ἑνὸς ὡς ἐκείνου.

Ὁ ἄθλιος ἑκατοντάκις ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ ἀπευθύνῃ τὰς προτάσεις του, ἀλλ' ἑκατοντάκις τὸν συνεκράτησεν ἡ πρὸς τὴν ἀγνότητά της εὐλάβεια.

Συνάμα, κατὰ μικρόν, ἄγριον πάθος ἢ μᾶλλον ἐπιθυμία, ἀνάγκη κηλιδώσεως ἐκείνης, μιγνυομένη μετά τινος ὀργῆς καὶ ὑπολογισμοῦ, τὸν εἶχε κυριεύσει.

Ἐσκέφθη ὅτι μὲ τὴν χάριν καὶ τὰ ἀκαταμάχητα θέλγητρα αὐτῆς θὰ τῷ ἦτο πλουσία πηγὴ εἰσοδημάτων, ἂν ἡμέραν τινὰ ἠδύνατο νὰ τὴν ἀπέτρεπε τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ τὴν εἵλκυε πρὸς ἑαυτόν.

Ὁ Βαλοὺς ἦτο τέκνον τῆς ἐποχῆς του καὶ πρὸ οὐδεμιᾶς κακίας ὑπεχώρει.

Καιροφυλακτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἑσπέρᾳ εἰς τὰ πέριξ τῆς ὁδοῦ Καμβών, τὸ ἔπραττεν ἰδίως ὄχι διὰ τὴν ἀδελφήν του, ἀλλὰ διὰ τὴν γειτονά του τῆς ὁδοῦ Ἀνιέρης.

Τὸ πτωχὸν παιδίον κατῴκει ἔν τινι ἐλεεινῷ κτιρίῳ ἐφθαρμένῳ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐπαναστάσεως, ἡμισυ χιλιόμετρον ἀπέχοντι τοῦ ὑπερῴου τῶν δύο φίλων.

Ἂς φαντασθῇ τις μάνδραν προβάτων ἐν μέσῳ πεδιάδος, πλησίον σπηλαίου λύκων.

Ἐκεῖθεν ἀνεχώρει ἑκάστην πρωΐαν ἐκεῖ ἐπέστρεφε καθ' ἑσπέρας, προσθέτουσα εἰς τὴν κόπωσίν της καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀποστάσεως κούρασιν.

Πολλάκις διέτρεχε τὸ διάστημα αὐτὸ ἐν ὥρᾳ νυκτὸς προκεχωρημένης, φρίσσουσα καὶ διωκομένη ὑπὸ τῶν ἐπιθετικῶν φράσεων τῶν περιπατητῶν, οἵτινες ἐν ἑκάστῳ τετραγώνῳ ἐλάμβανον ὑπὸ σημείωσιν τὴν διάβασίν της.

Μέχρι τοῦδε οἱ διαφθορεῖς τῶν τοιούτων κορασίων εἶχον σεβασθῇ τὴν νεότητά της.

Ἦτο παιδίον καὶ τὴν ἄφινον νὰ μεγαλώσῃ.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἑσπέραν, ἐνῷ ὁ Ραπινὼ ἔπινε ποτήριον οἴνου παρὰ τὸ λογιστήριον τοῦ οἰνοπώλου, ὁ Βαλοὺς ἐνήδρευε καὶ ἐπεσκόπει δι' ἀπλήστου βλέμματος τὸ πεζοδρόμιον τοῦ βουλεβάρτου Μαλεσέρβ.

Ἐκεῖθεν συήθως διέβαινε.

Δὲν ἔπινεν αὐτός.

Μέχρι μεσονυκτίου δὲν ἐφάνη.

Ὁ Ραπινὼ ἤρχισε νὰ ἔρχεται εἰς διάθεσιν.

Ὁ Βαλοὺς, μανιώδης ἐναντίον τῆς πτωχῆς κόρης, ἐβρυχᾶτο μεταξὺ τῶν ὀδόντων του ἀσαφεῖς ἀπειλὰς, λέγων καθ' ἑαυτόν :

— Μία βολὴ εἰς μάτην· ἄλλην ἡμέραν πλέον.

Ἔσυρε τὸν φίλον του ἀπὸ τοῦ οἰνοπωλείου καὶ τὸν ἀπῆγεν ἐκτός, οὐχὶ ἄνευ κόπου, ὅτε τὸν ὤθησε πάλιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν εἰσελθὼν καὶ αὐτός.

Ἡ νεᾶνις μὲ τὴν μαύρην περιβολήν της καὶ τὸ πενιχρόν της ἐπανωφόριον, ἔρθανε διὰ βήματος βεβαρημένου ἐκ τῆς κοπώσεως εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν μακρὰν τοῦ Βαλούς.

Ἐστράφη οὗτος ἵνα μὴ ἀναγνωρισθῇ.

Τὸ ὡρολόγιον τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου ἐδείκνυε δώδεκα καὶ εἴκοσι.

Γ'

Ἐν τῇ νυκτί.

Ἐβάδιζεν οὐδὲν ἄλλο σκεπτομένη εἰμὴ τὴν ἀνάπαυσιν ἧς εἶχεν ἀνάγκην.

Ἐν ἀρχῇ, ἅμα ἐξελθοῦσα τοῦ ἐργαστηρίου, ἐτέθη εἰς πορείαν μετὰ θάρρους, εὐτυχὴς διότι ἐπὶ τέλους ἀνεχώρει, διότι ἀνέπνεεν ἐκτός, καὶ μέχρι τέλους τῆς ὁδοῦ Πεπινιέρης εἶχε λησμονήσει τὴν κόπωσίν της.

Ἀλλ' ἤδη, ἀφ' ἧς ἡ λεωφόρος ἐγίνετο ἀνηφορική, αἱ κνῆμαί της παρέλυον· πόθος τις τὴν ἐκυρίευε τοῦ ν' ἀφεθῇ καὶ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ πεζοδρομίου.

Καὶ πρὸ αὐτῆς, ἡ πλατεῖα ὁδὸς ἐξετείνετο ὡς ἀτελεύτητος ταινία μὲ τὰς ἐν αὐτῇ γλώσσας τοῦ ἀεριόφωτος. Ἐνίοτε, ἐν τῇ νυκτί, σειραὶ παραθύρων πεφωτισμένων ἕνεκα χορῶν, ἔρριπτον λάμψιν ἐπὶ τῆς λεωφόρου μέχρι τῆς ὁποίας ἠκούετο ἡ ὀρχήστρα τοῦ χοροῦ. Τὰ σώματα τῶν χορευτριῶν διεγράφοντο ἐπὶ τῶν λεπτῶν παραπετασμάτων διὰ μέσου τῶν ὁποίων οἱ ἀδάμαντες ἤστραπτον δίκην ἀστέρων.

Ἡ Ἰωάννα ὕψου μηχανικῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔβλεπε τὰς μελανὰς ἐνδυμασίας τῶν κυρίων στρεφομένας περὶ τοὺς ὤμους τῶν κυριῶν καὶ κλινούσας ἐν ταῖς γωνίαις ὡσεὶ διὰ λαθραῖα φιλήματα καὶ συντόμους ἐκμυστηρεύσεις.

Οὐδὲν ἠδύνατο νὰ τὴν συγκινήσῃ.

Ὀρθία ἀπὸ τῆς ἕκτης πρωϊνῆς ὥρας δὲν εἶχε πλέον δυνάμεις ἵνα σκέπτηται καὶ ζῇ.

Μία μόνη ἰδέα τῇ ἀπέμενεν, ἡ τῶν πεπονημένων φορτηγῶν ζῴων, ἅτινα ἔβαινον δύο βήματα παρ' αὐτήν, ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τῆς κλίνης της, ἀδυνατοῦσα πλέον νὰ σκεφθῇ περὶ δείπνου, ὃ θὰ ἐπεβράδυνε τὴν ὥραν τοῦ ὕπνου της.

Ἐκ διαλειμμάτων ἔρριπτε βλέμμα πόθου ἐπὶ τῶν ὑπαιθρίων θρανίων, ἅτινα ἄνθρωποι τῶν τριόδων ἐξηπλωμένοι ἐπ' αὐτῶν κατεῖχον ἐξ ὁλοκλήρου.

Ἡ συμπλέγματα ἀφανῆ ἐν τῷ σκότει παρεδίδοντο εἰς οἰκείας συνδιαλέξεις. Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ ἐν τῷ σκότει τῶν θυρῶν.

Ἐπέσπευδε τὸ βῆμα, πτυχὴ ἀηδίας ἐταπείνου τὰ ἄχροα καθιστάμενα χείλη της.

Καὶ ἡ ζωὴ αὐτὴ διήρκει ἀπὸ δεκαετίας ἤδη !

Πάντοτε ἐπανήρχιζε καὶ πάντοτε ἡ αὐτή !

Ἐν τῷ βάθει τῶν ἀναμνήσεών της ἀνεύρισκε μόνον τὴν συγκεχυμένην ἰδέαν ἑνὸς χωρίου καὶ τὴν ἐκκλησίαν του μὲ τὸ τετράγωνον κωδωνοστάσιον, ἧς ἡ βραχεῖα καὶ τετραγωνικὴ στέγη ἔφερεν ἄνωθεν μολύβδινον πετεινόν. Οἰκίας χαμηλὰς ἀτάκτως διεσπαρμένας, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἀποστίλβοντα λάκκον ὕδατος.

Κάτωθεν, πενιχροὺς λειμῶνας διὰ τὸν ὁποίων ἔρρεε λεπτὸν ρεῦμα ὕδατος.

Ἐκεῖ διέμενεν ἔν τινι οἰκίσκῳ περιστοιχουμένῳ ὑπὸ κηπαρίων.

Τὸ μέρος ἦτο ἀρκετὰ φαιδρὸν καὶ γεῖτον τοῦ πρεσβυτερείου, παράδεισος σχετικῶς πρὸς τὴν φρικώδη κατοικίαν ἔνθα τώρα μετέβαινεν.

Ὁ πατήρ της, ὁ Ἰωσὴφ Βωδρού, ἦτο τότε κατασκευαστὴς πίθων, κάδων, μονοτρόχων ἁμαξίων καὶ λεκανῶν διὰ τὰ ὑποστατικὰ τοῦ τόπου· λεπτουργὸς ἐπίσης ἐν ἀνάγκῃ, ἀνέτως σχεδὸν ζῶν μετὰ τῆς γυναικός του καὶ κόρης ὑπερβαινούσης αὐτὴν κατὰ ἓξ ἔτη, τῆς μεγαλειτέρας της ἀδελφῆς, ἣν ἐκάλει Θηρεσίαν, μελαγχροινῆς, ὄχι τόσον πνευματώδους ἀλλ' ἀρκετὰ εὐειδοῦς.

Θὰ ἦτο ἕως πέντε ἐτῶν ὅτε ἡμέραν τινὰ ἀνεχώρησαν, ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ καὶ αἱ δύο κόραι.

Ἡ φιλοδοξία εἶχε κυριεύσει τὸν Ἰωσὴφ Βωδρού. Ἔλεγεν ὅτι ἔχων χρήματα ἐκ μικρᾶς κληρονομίας, ἤθελε νὰ ἐπωφεληθῇ τούτων ἐγκαθιστάμενος ἔν τινι μεγαλοπόλει. Τίνα ἄλλην ἠδύνατο νὰ ἐξέλεγεν εἰμὴ τοὺς Παρισίους ; Ὁ Βωδροὺ λοιπὸν ἀφίκετο εἰς Παρισίους καὶ ἐνεκατέστη ἐν τῇ συνοικίᾳ Κλισύ, γενόμενος κατασκευαστὴς δεμάτων. Ἐν ἀρχῇ τὰ πάντα ἔβαινον καλῶς, ἴσως διότι τὸ χρῆμα διήρκει ἔτι.

Αἱ δύο κόραι μετέβαινον εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἡ Θηρεσία ὀλίγιστα ἐμάνθανεν. Ἀλλ' ἦτο ἐξ ἄλλου φιλάρεσκος καὶ φίλη τῶν τριόδων, ὅσον οὐδεμία τῶν μαθητριῶν.

Ἡ Ἰωάννα ἐξ ἐναντίας, ὅλως μικρὰ ἔτι, εἰργάζετο κατὰ κόρον, πνευματώδης καὶ σιωπηλή, μελαγχολικὴ πάντοτε ἐκ λύπης μυστηριώδους, ἥτις τὴν ὑπέσκαπτε.

Πολλάκις διήρωτα διὰ τοῦ βλέμματος τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ κατασκευαστοῦ τῶν δεμάτων. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι τὴν ἐθεώρει μετά τινος ἀντιπαθείας. Συνελάμβανε φράσεις, αἵτινεν τὴν ἐνέβαλλον εἰς σκέψεις. Ὁ Βωδροὺ τὴν ἐκάλει μυκτηριστικῶς ξένην. Ἡ σύζυγός του, χωρικὴ τῆς Λιμόγης, ὅλως ἁπλοϊκὴ καὶ πράγματι ἀγαθή, τῷ ἔθετε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στόματος λέγουσα :

— Σιώπα λοιπόν ! Δὲν ἐντρέπεσαι ; Βλέπεις πῶς τῆς κάμνει κακό !

Ὅτε ἰδίως ἡ ἀνέχεια εἰσῆλθεν ἐν τῷ οἴκῳ, οἱ λόγοι τοῦ κατασκευαστοῦ τῶν δεμάτων κατέστησαν πικρότεροι.

Νύκτα τινά — πρὸ διετίας — εἶχε κατακλιθῇ, περιμένουσα τὴν ἀπουσιάζουσαν ἀδελφήν της· Ἡ Θηρεσία ἦτο τότε εἰκοσιτριῶν ἐτῶν καὶ δὲν ἤρχετο πάντοτε ἐνωρίς, εὑρίσκουσα προφάσεις διὰ τὴν ἀργοπορίαν της.

Ἡ Ἰωάννα ἦτο ἤδη ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τῆς Λαύρας, ἀφοῦ διήνυσε τὰ πρῶτα τῶν σπουδῶν της ἔτη εἰς καλὰ καταστήματα.

Ἐπιτηδεία ὡς ἦτο, δὲν ἤργησε· νὰ διακριθῇ καὶ ἐκέρδιζε διπλάσια τῆς ἄλλης, μεθ' ὅλην τὴν νεότητά της.

Ἁπλοῦν διάφραγμα διεχώριζε τὸν μικρὸν θάλαμον τῶν δύο νεανίδων ἀπὸ τῆς κλίνης τοῦ Βωδροὺ καὶ τῆς συζύγου του.

— Ναί, ἔλεγεν ὁ κατασκευαστὴς βλασφημῶν, αὐτὴ εἶνε ἡ αἰτία ὅλου τοῦ κακοῦ. Τὸ χρῆμά της μᾶς κατέστρεψε ! Χωρὶς αὐτὴν θὰ ἤμεθα ἀκόμη στὸ Βουσὰκ καὶ ὄχι στὸ Παρίσι, ὅπου θ' ἀποθάνωμε πάμπτωχοι.

Ἡ Ἰωάννα εἶχε καθαρῶς ἀκούσει τὰς λέξεις αὐτάς, ἐννοήσασα πάραυτα ὅτι περὶ αὐτῆς ἐπρόκειτο.

Συνεκράτησε πᾶσάν της κίνησιν, ἐλπίζουσα ὅτι θὰ ἠ-

κουε πλειότερα, ἀλλ' εἰς μάτην, διότι τὸ λοιπὸν τῆς συνδιαλέξεως ὑπῆρξεν ἀκατάληπτον δι' αὐτήν.

Ἡ γυνὴ προσέθετεν :

— Ἔχεις ἄδικον, Ἰωσήφ. Ἐγὼ καὶ σὺ πταίομεν. Δὲν εἰξεύραμεν τί ἐκάμνομεν. Αἱ δέκα χιλιάδες μας ἐθάμβωσαν. Ἔπρεπε νὰ ἐμέναμεν μ' αὐτὰς ἐκεῖ κάτω, ὅπου τόσον ἦσυχη ἦτο ἡ ζωή μας. Ἂν τὸ ἤθελες, ἐγυρίζαμε ὀπίσω.

— Δὲν ὑπάρχει φόβος ! Θὰ ἐφαινόμεθα ξεπεσμένοι, ἄνθρωποι ποῦ ἔπεσαν ὄξω 'ς τὴν ἐπιχείρησί τους καὶ γυρίζουν μὲ ἄδεια τὰ χέρια !. . .

— Πάντα αὐτὴ ἡ ὑπερηφάνεια !

— Ναί, πάντα ἡ ὑπερηφάνεια. Δὲν εἶν' εὐχάριστο νὰ κοκκινίζῃ κανεὶς ἐμπρὸς 'ς τοὺς συντρόφους !

Ὅ,τι ὁ Βωδροὺ δὲν ὡμολόγει, ἦτο ἡ ἀργία ἣν σὺν τῷ χρόνῳ εἶχε προσοικειωθῇ συνειθίσας νὰ συχνάζῃ εἰς τὸ καφενεῖον μετὰ συντρόφων, οἵτινες τῷ ἔτρωγον τὸ χρῆμά του· ὅτι τέλος, ἂν ἡ οἰκία περιείρχετο εἰς ἐσχάτην ἔνδειαν, ἦτο σφάλμα του, ὡς ἔλεγεν ἡ ἀγαθὴ γυνή του. ἥτις τῷ ἔδιδε τὴν καλλίστην τῶν συμβουλῶν, τὸ νὰ ἐπέστρεφον εἰς τὸ χωρίον ὅπου θὰ ἠδύνατο νὰ ἔζῃ ἐκ τοῦ μηδενός, ὡς ἄλλοτε, καὶ ν' ἀνεύρισκε τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὴν τέχνην του.

Ἀλλ' ἐνταῦθα ἐνέκειτο τὸ κακόν.

Οἱ Παρίσιοι τὸν ἐκράτουν δέσμιον μὲ τὰς κακὰς ἕξεις ἃς τῷ εἶχον φιλοδωρήσει.

Ἡ Ἰωάννα ἐνεθυμεῖτο.

Βουσσάκ ! Τὸ ὄνομα τῇ ἦτο γνωστὸν καὶ τῇ προὐξένησεν αἴσθησιν ὡς ἠχὼ ἑκατοντάκις ἀκουσθεῖσα. Ἦτο ἐν τούτοις νεαρωτάτη ὅτε οἱ Βωδροῦ τὸ εἶχον ἐγκαταλίπει· ἀλλ' ὡς ἐν τῇ νυκτὶ ἀρκεῖ ἡ λάμψις ἀστραπῆς πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ὁδοῦ, οὕτω ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ παρελθόντος ἡ ἐλαχίστη αἰφνίδιος λάμψις, ἀναζωογονεῖ τὴν μνήμην καὶ ἄγει εἰς τὸν δαίδαλον τῶν λησμονηθέντων γεγονότων.

Εἰς ἐποχὴν ἔτι ἀπωτέραν, ἐν αὐτοῖς τοῖς πρώτοις χρόνοις τῆς ζωῆς της, ἡ νεᾶνις διεῖδε συγκεχυμένως γυναῖκα κλίνουσαν ἐπὶ τῆς κοιτίδος της ἐν οἰκίᾳ διαφόρῳ τῆς τῶν Βωδροῦ. Ἀλλ' ἠμέραν τινὰ τὰ πράγματα ἠλλοιώθησαν. Κίνησις κόσμου ἐγένετο ἐν τῇ πενιχρᾷ οἰκίᾳ· ἄνθρωποι μαῦροι εἶχον ἀποκομίσει τὴν τροφόν, ἐν μέσῳ ψαλμωδιῶν καὶ κωδωνοκρουσιῶν, καὶ μετέφερον καὶ αὐτὴν μετὰ τῆς κοιτίδος της εἰς ἄλλην οἰκίαν. Ἀντὶ τῆς μονώσεως τῆς προτέρας κατοικίας, ἔνθα μόνον ἡ τροφός της καὶ τινες αἶγες ὑπῆρχον, εὑρέθη ἐν μέσῳ σφυρῶν καταφερομένων ἐπὶ ξύλου, ἀγοροπωλησιῶν καὶ ζωῆς θορυβώδους, ὅλως ἀντιθέτους τῆς προτέρας.

Ἀλλ' αὐτὰ τόσον ἦσαν μεμακρυσμένα καὶ τόσον ἀόριστα !

Οἱ Βωδροί, ἐπὶ πλέον, δὲν εἶχον δειχθῇ κακοὶ δι' αὐτήν, ἡ μήτηρ ἰδίως, ἡ Μαριάννα, γυνὴ πλήρης γλυκύτητος.

Οὐδεμία διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο τέκνων.

Ὁ ἄνηρ ἐδεικνύετο ἐπίσης τρυφερὸς δι' αὐτὴν ὡς διὰ τὴν Θηρεσίαν, ἀπό τινος δὲ μόνον χρόνου τὰ πράγματα μετεβλήθησαν, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ ἦτο εὐεξήγητος.

Ἡ μεγαλειτέρα ἦτο ἀσθενής, φθισικὴ ἴσως, καταδικασμένη ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, οἵτινες ἐρωτώμενοι ἔσειον τὴν κεφαλήν, ὁσάκις εἰσήρχετό τις ἐξ αὐτῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἡ νόσος αἰφνηδίως τὴν εἶχε καταλάβει, κατόπιν ἀταξιῶν καθ' ἃς ἔμενεν ἔξω εἰς συνεντεύξεις, τὰς ὁποίας δὲν ὁμολόγει καὶ ἐπανήρχετο κατόπιν δρομαίως ἵνα μὴ ἐπὶ μᾶλλον ἐπετείνῃ τὰς ἀπολεσθείσας ὥρας καὶ τὴν ἀποφυγὴν τῶν ἐπιτιμήσεων.

Εἶχον παρέλθει τρία ἔτη.

Τὸ πᾶν ἔκτοτε εἶχεν ἐν τῷ οἴκῳ δεινωθῇ, ὡς ἡ νόσος τῆς μεγαλειτέρας ἀδελφῆς

Ἡ Θηρεσία δὲν εἶχε πλέον θέσιν.

Εἰσελθοῦσα εἰς τῆς Λαύρας μετὰ τῆς ἀδελφῆς της, δὲν εἶχεν ἐκεῖ μείνει, ἀλλάζουσα κατάστημα πεντάκις ἢ ἑξάκις τοῦ ἔτους, καὶ ἐσύχναζεν εἰς τοὺς χορούς, παρωτρυνομένη ὑπὸ ἰδέας ἣν οὐδὲ πρὸς τὴν ἀδελφήν της ὡμολόγει, δίχως νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς ὑγείας της, ἥτις ὁσημέραι ἠλλοιοῦτο.

Τὰ ὑλικὰ τοῦ κατασκευαστοῦ δεμάτων εἶχον ἐκποιηθῇ. Ὁ Βωδροὺ εἰργάζετο εἰς ἄλλους, ὄχι πάντοτε, τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ χρόνου, οὗτινος τὸ ἕτερον ἥμισυ ἐδαπάνα εἰς τὸ καπηλεῖον, καθιστάμενος βάρος μᾶλλον ἢ στήριγμα τῶν οἰκείων· ἡ Θηρεσία ἐκέρδιζε μόλις τὰ τῆς ἐνδυμασίας της· ἡ μήτηρ προβλέπουσα κακὰς ἡμέρας καὶ θλιβομένη δὲν ἐξήρχετο ποσῶς τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐπαναστάσεως, ἐν τῇ γωνίᾳ ἐρήμου ὁδοῦ, μονήρους οἰκήματός της. Ἡ Ἰωάννα ἐν ἡλικίᾳ δεκαοκτὼ ἐτῶν, ὅλως φιλάσθενος, πεπονημένη ἐκ τῆς ἐργασίας, εἰς ἣν ἦτο καταδικασμένη, καθίστατο ἡ ἀληθὴς πηγὴ — καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ μόνη ἴσως — ἐκείνων οἵτινες μέχρι τοῦδε τὴν ἀνέθρεψαν.

Καὶ ἐν τῷ ζωηρῷ της καὶ ἀνεπτυγμένῳ πνεύματι, ἱκανῷ ν' ἀντιλαμβάνηται ὑπαινιγμούς τινας, ἀμφιβολία ὑφίστατο, ὁμοία πρὸς τὰ μικρόβια τὰ ὁλονὲν συνταρασσόμενα ἐντὸς ἀκτῖνος ἡλίου.

Διηρώτα ἑαυτήν, σκεπτομένη τοὺς Βωδροί, μεθ' ὧν συνεβίου :

— Τί λοιπὸν τοῖς εἶμαι ;

Ἦσαν μέριμναι βαρεῖαι διὰ ψυχήν, ὡς τὴν ἰδικήν της, λεπτὴν καὶ εὐαίσθητον, ὡς καὶ οἱ καθημερινοί της κόποι κοτεπόνουν θανασίμως τὸ ἀσθενὲς καὶ εὔχαρί της σῶμα, τὸ ὁποῖον ὑφίστατο τὴν στέρησιν ἁπάντων, τοῦ καθαροῦ ἀέρος, τῆς ἀναπαύσεως, τῶν ἠρέμων νυκτῶν καὶ τῆς τροφῆς, ἄνευ τῆς ὁποίας αἱ δυνάμεις φθείρονται καὶ πᾶσα ἐνέργεια καταπίπτει.

Ἐν τούτοις ἀντεῖχεν.

Ἡ Ἰωάννα πολλὰς ἐν τῷ βίῳ της εἶχεν ὥρας ἀπογοητεύσεως καὶ λιποψυχίας.

Ἀλλ' οὐδέποτε εἶχε διαβῇ τὸ ἀτελεύτητον βουλεβάρτον Μαλεσέρβ, μεθ' ὅσης τώρα ἀποθαρρύνσεως καὶ θλίψεως.

Τὸ παιδίον εἶνε μᾶλλον ἀμέριμνον εἰς τὰς λύπας, ἃς ὀλιγώτερον ἀντιλαμβάνεται. Τώρα πλέον αὐτὴ ἦτο νεᾶνις.

Κατ' αὐτὴν τὴν ἑσπέραν, ἡ μᾶλλον κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα, βάρος τι τὴν ἐπίεζεν, ἄγνωστον κακόν, τρόμος μυστηριώδης.

Ἐξ ἐνστίκτου ἐνεζήτει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἄνθρωπόν τινα τῆς τάξεως, ὡς ἵνα ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν του. Ἀλλ' αὐτοὶ χάνονται ἀκριβῶς ὁσάκις τοὺς θέλει τις.

Καθ' ἑσπέραν ἦτο ὁμοίως ἐκτεθειμένη. Πλειστάκις εἶχε κάμει κακὰς συναντήσεις, ἀλλ' εἶχε διαφύγει τὸν κίνδυνον.

Γυνὴ σχεδὸν ἐξ ἡλικίας, παιδίον κατὰ τὴν θέαν, ἤρκει νὰ προσήλου ἐπὶ τῶν διωκτῶν της τοὺς μεγάλους της καὶ γλυκυτάτους κυανοῦς ὀφθαλμούς, ἵνα τοὺς ἔτρεπεν εἰς φυγήν. Τόσην ἐνεῖχεν ἀγνότητα, ὥστε καὶ οἱ πλέον τολμηροὶ ὑπεχώρουν, ὡς ἐὰν αἱ μέλλουσαι νὰ ἐξήρχοντο τῶν χειλέων των προτάσεις ἦσαν βεβήλωσις καὶ ἱεροσυλία.

Ἐν τούτοις ἔτρεμεν.

Ἐκράτει διὰ τῆς χειρὸς τὰ ἐν τῷ θυλακίῳ της ἑκατὸν φράγκα, ἃ εἶχε λάβει κατὰ τὴν ἑσπέραν διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ μηνός.

Ἐφοβεῖτο κλοπήν ; Ὄχι, ἄλλο τι. Τὸ πᾶν. Ὁ φόβος δὲν ἔχει λόγον.

Καὶ κανεὶς νυκτοφύλαξ !

Ἐν τῇ πλατείᾳ Μαρεσὲρβ ἐπετάχυνε τὸ βῆμα. Ἡ πορεία καθίστατο εὐκολωτέρα, καθὸ κατηφορικὴ ἤδη.

Ἐρ' ὅσον προὐχώρει, οἱ διαβάται καθίσταντο σπανιώτεροι.

Θὰ ἦτο ἡ πρώτη περίπου πρωϊνὴ ὥρα, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν πλατεῖαν Βαγράμ.

Ἀπό τινων λεπτῶν ἡ πτωχὴ κόρη ἤκουεν ὄπισθέν της

τὸ βῆμα δύο ἀνθρώπων, οἵτινες ἐφαίνοντο κανονίζοντες τὴν πορείαν των συμφώνως πρὸς τὴν ἰδικήν της.

Ἐστράφη καὶ διέκρινε καθαρῶς ὑπὸ τὴν λάμψιν φανοῦ τοὺς δύο νυκτοβίους, οἵτινες ἐβάδιζον συνδεδεμένοι διὰ τῶν βραχιόνων.

Ἡ θέα των οὐδὲν εἶχε τὸ ἐνθαρρυντικόν. Οἱ πλατεῖς των πῖλοι, ἡ κόμη των, οἱ μεγάλοι των λαιμοδέται, τὸ ἀκατάστατον ἐν γένει, ὃ ἡ θέα των ἀπέπνεε, προφανὲς καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἡμίφωτι τοῦ πεζοδρομίου, ἦσαν ἱκανὰ ἵνα ἐμβάλωσιν εἰς ὑπονοίας.

Καὶ ἄλλοτε εἶχε συναντήσει ὁμοίους καὶ χειροτέρους ἔτι ἐν ὥρᾳ νυκτὸς προκεχωρημένης, χωρὶς οὐδὲν νὰ πάθῃ. Ἔπειτα ποῦ νὰ ἐσταθμεύεν;

Ἔπρεπε νὰ ἐξακολουθῇ νὰ βαδίζῃ, νὰ μὴ διακόψῃ καθόλου τὴν πορείαν της, ἵνα μὴ ἐξελαμβάνετο ὡς τυχοδιώκτις, νὰ διέβαινε τὸ ὅριον τῆς πόλεως καὶ νὰ διέτρεχεν ἓν ἔτι χιλιόμετρον ἐπὶ τῆς μακρᾶς καὶ ἀνιαρᾶς ὁδοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως.

Παρὰ τὸ διάφραγμα ἦτο κάθιδρως καὶ ἡ ἀναπνοή της διεκόπτετο.

Οἱ δύο ἄγνωστοι ἐτήρουν τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀπόστασιν, ἀλλ' οὐδὲν ἐν τούτοις, ἀνήγγελλε διαθέσεις ἐχθρικάς.

Ὁ μᾶλλον βραχύσωμος ἐτερέττιζε τὴν ἐπῳδὸν χυδαίου ἄσματος, μὲ φωνὴν οἰνόφλυγος, καὶ ἐκλονεῖτο προφανῶς συγκρατούμενος οὐχὶ ἄνευ κόπου παρὰ τοῦ φίλου του, ὅστις τῷ εἶπεν ὑψηλοφώνως:

— Καλλίτερο τὸ φέρσιμό σου, κοιλαρᾶ!

Ἡ Ἰωάννα ἤκουσε τὰς λέξεις αὐτὰς καὶ ἐν μέρει ἐνεκαρδιώθη

Πέραν τῆς Πύλης τῆς Ἀνιέρης, οὐδὲν ἄλλο διέκρινεν, πλὴν τῆς ἀπείρου καὶ ὁλομαύρου ἐκτάσεως, ἣν ἔστιζον ἐνιαχοῦ φανοί τινες ἐστημένοι ἐν τῷ διαστήματι.

Ἡ Ἰωάννα διέβη τὸ διάφραγμα φρίσσουσα. Δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ στραφῇ ὀπίσω.

Ἐνόμισε πρὸς στιγμὴν ὅτι οἱ διῶκταί της εἶχον μείνει καθ'ὁδόν. Ἀλλά, μετὰ ἑκατονταδα βημάτων, ὁ κρότος τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν ἀντήχησεν ἐκ νέου ὄπισθέν της.

Ἄρρητος τὴν κατέλαβε τρόμος.

Ἠθέλησε νὰ τρέξῃ. Αἱ κνῆμαί της ἀπέβαλον τὰς δυνάμεις των.

Ψυχρὸς ἱδρὼς τῇ διέβρεχε τοὺς κροτάφους.

Οἱ σύντροφοι ἐπλησίαζον δύο βήματα παρ'αὐτήν.

Ἐνῷ ἐπιπόνως ὠρθοῦτο ἐπὶ τῶν ποδῶν της φωνή τις τῇ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς τρυφερώτατα:

— Ἀκόμα λοιπὸν ἔξυπνη, μικρὴ γυρίστρα;

Ἔρριψε περὶ ἑαυτὴν βλέμμα ἐξηγριωμένον.

Τὸ μέρος ἦτο ὄντως φρικῶδες καὶ θαυμασίως ἐκλεχθὲν δι' ἐνέδραν.

Ἡ Ἰωάννα ἐπειράθη ν' ἀποκριθῇ, ἀλλ' ἡ φωνή της ἐπνίγετο ἐν τῷ λάρυγγί της.

— Λοιπόν! Διατί; Δὲν γνωρίζονται πλέον οἱ γείτονες; Τί θέλουν; Νὰ συνομιλήσουν μία στιγμὴ εἰς τ' ἀνοικτά. Δὲν θὰ σὲ πνίξουν ἂν σὲ συνοδεύσουν ὀλίγον τι. Ὑπάρχουν ἱππόται γνωρίζοντες τί θὰ εἰπῇ συμπεριφορά, περιστέρι μου.

Ὁ Βαλοὺς ἦτο ὁ ἐκφραζόμενος μετὰ τοιαύτης σχετικῆς εὐγενείας.

Ὁ Ραπινὼ ἐπὶ μᾶλλον ἐκλονεῖτο, ἀλλ' ἦτο ὀλιγώτερον μεθυσμένος παρ' ὅσον ἤθελε νὰ φαίνηται.

— Ὁ σύντροφός μου ἀπ' ἐδῶ, ἐτραύλισε, τρέφει αἰσθήματα διὰ σέ, ἄγγελέ μου Ἂν τὸν συναναστρέφεσο, θὰ ἐκολακεύεσο δι' αὐτό. Ὡραῖος ἄνδρας ὡς εἶνε εὔκολον νὰ κρίνῃς, μὲ θέσιν εἰς τὴν κοινωνίαν προνομιοῦχον, μὲ καλλιτεχρικὰς κλίσεις, καὶ μὲ πεῖρα τοῦ κόσμου!

— Ἄφες τον, ὑπέλαβεν ὁ Βαλούς, ὁ πολίτης εἶνε τραχὺς ὅσο ἡ δικαιοσύνη, ἀλλὰ ὁμιλεῖ ἀληθινά! Σὲ λατρεύω καὶ τὸ μόνο ποῦ θέλω εἶνε νὰ σὲ στεφανωθῶ. Θὰ πεισθῇς εἰς αὐτό, ἂν μάθῃς πῶς τὰ ἔχω καλὰ μὲ τὴν προϊσταμένη σου, τὴν Καισαρίνα, τὸ ὡμορφότερο πλάσμα τοῦ ἐργαστηρίου ὕστερ' ἀπὸ σέ, θεά μου

Ἡ Ἰωάννα δὲν ἤκουε. Τὰ ὦτά της ἐβόμβουν. Οὐδὲ λέξιν εὕρισκεν εἰς ἀπάντησιν καὶ ἐν τούτοις ἑκατοντάκις εἶχεν ἀκούσει δριμύτερα δίχως νὰ πειραχθῇ, ἀλλ' ὁ τόπος, ἡ ὥρα καὶ τὸ ὕφος τῶν δύο ἀλητῶν τὴν ἐτρόμαζον.

Ἀνέλαβεν ὅσον ἠδύνατο θάρρος καὶ ἤρχισεν ἐν τάχει νὰ βαδίζῃ

Οἱ δύο ἄθλιοι τὴν ἠκολούθουν κατὰ πόδας, καὶ ἠσθάνετο τὴν ἀναπνοήν των ἐπὶ τῆς κόμης της καὶ τοῦ λαιμοῦ της.

Ὁ ποῦς αὐτῆς προσέκοψεν ἐπὶ χάλικος. Ἐκλονήθη, μικροῦ δεῖν ἔπιπτε χαμαί, καὶ τὸ θυλάκιόν της ἀνέδωκε κρότον μεταλλικόν.

— Ἡ κόρη ἔβαλε 'ς τὸ χέρι τὸ μηνιάτικο, εἶπε σαρκαστικῶς ὁ Ραπινώ· διπλῇ ἐπιτυχία, γρηᾶ μου.

Ἡ νεᾶνις ἔκαμψε τὴν ὁδὸν Ἀνιέρης καὶ ἔλαβε τὴν ὁδὸν Ἐπαναστάσεως, ἐπὶ μᾶλλον ἔρημον. Ἐστράφη τότε ἀποφασιστικῶς πρὸς τοὺς διώκτας της λέγουσα:

— Ἴδωμεν, τί θέλετε;

Πέραν, τὰ φῶτα τοῦ διαφράγματος τὴν ἐνεκαρδίουν κατά τι. Ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ ὅτι ἅμαξά τις βραδύνασα, ἐξ ἐκείνων ὧν ὁ ἦχος μακρόθεν ἀντήχει, θὰ διέβαινεν ἐκεῖθεν καὶ θὰ ἐπροστάτευε τὴν μόνωσίν της.

Ὁ Βαλοὺς ἀντεῖπεν:

— Περίφημα. Τί θέλομε, ἀγάπη μου; Θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ: νὰ σὲ πάρωμε ἀπὸ τὸ ἐργαστήριο ὅπου μόνο τὸ ψωμί σου κερδίζεις. γνωρίζω ἐκεῖ μία καλὴ θέσι· τὴν ἔχει ἄλλη. Ἡ Καισαρίνα δὲν παραιτεῖ ὅ,τι κρατεῖ. Ἔλα μαζύ μας· θὰ εὕρῃς καλὴ συντροφιά. Καλοφτιασμένη ὡς ἦσαι καὶ μὲ μάτια μεγάλα ὡς φεγγίταις, θὰ ἀνάφτῃς φωτιὰ σταῖς καρδιαῖς τοῦ κόσμου. Τὸ πρῶτον βῆμα εἶνε ποῦ στοιχίζει καὶ ἡμεῖς θὰ σὲ διευκολύνωμεν, μὲ τὴν ἄδειαν τῶν νυκτοφυλάκων ποῦ πέρνουν τὸν δεύτερο αὐτὴ τὴν ὥρα. Ἠννόησες, μικροῦλα;

— Θέλετε νὰ παίξετε; Ἐγὼ δὲν ἔχω ὄρεξιν. Ἡ κούρασις μὲ θανατώνει, εἶπεν ἱκετεύουα. Ἄφετέ με νὰ φύγω.

Ὁ Ραπινὼ ἀπέσυρε νωχελῶς τοῦ θυλακίου του μεταξινον μανδύλιον.

Ὁ Βαλοὺς προέβη κατὰ ἓν βῆμα καὶ περιέβαλε διὰ τοῦ βραχίονός του τὸ σῶμα τῆς Ἰωάννας, ἥτις ἐξέβαλε διαπεραστικὴν κραυγήν.

Μίαν μόνην, διότι ὁ Ραπινώ, διὰ κινήσεως προεσχεδιασμένης, τῇ ἐτύλιξε τὸ μανδύλιον περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ ἔδεσε τόσον ἰσχυρῶς, ὥστε ἐκείνη ἀνετράπη καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς λεωφόρου ἡμιπεπνιγμένη.

— Δική μας εἶνε, εἶπεν ὁ Βαλούς.

— Μὲ τὸ κομπόδεμά της, προσέθηκεν ὁ ἄλλος.

— Διπλῇ ἐπιτυχία, καθὼς εἶπες, καλέ μου!

— Διπλὸ μερίδιο. Ἐγὼ τὸ χρῆμα, ἐσὺ τὴν κόρη. Σύμφωνος;

— Σύμφωνοι, ἐπεῖπεν ὁ Βαλοὺς μὲ σπινθηροβόλον βλέμμα.

— Ὁ λαχνός μου εἶνε καλός, ἐπελογίσθη ὁ ἄλλος. Ἡ γυναῖκες θὰ σὲ φᾶνε, υἱέ μου.

Ὁ Βαλοὺς ἔσυρε τὸ θῦμά του.

Ἀριστερᾷ, ἀόριστοι τὴν θέαν γαῖαι ἐξετείνοντο μέχρι τῶν ὁρίων.

Ἡ δυστυχὴς κόρη ἀνθίστατο ἐκπέμπουσα ἀνάρθρους στόνους.

Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ θύρα τῆς Ἀνιέρης ἐφωτίσθη αἴφνης.

Δύο φανοὶ διέβησαν τὸ διάφραγμα.

Ὁ Ραπινὼ εἶχεν ὄσφρησιν.

— Τὰ χρήματα καὶ δρόμο. Νὰ κόσμος!

[Ἕπεται συνέχεια].

ΕΔΜΟΝΔΟΥ ΔΕ ΑΜΙΤΣΙΣ

ΙΣΠΑΝΙΑ

Ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ τις μίαν εἰκόνα αὐτοῦ, ὅπως ἐκ πρώτης ὄψεως ἀναγνωρίζῃ ὅλας τὰς ἄλλας, χωρὶς νὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔχῃ πεπειραμένον ὀφθαλμόν.

Εἶνε ἅγιοι γέροντες κάτισχνοι μὲ κεφαλὰς φαλακράς, γυμνάς, ἐπὶ τῶν ὁποίων μετροῦνται αἱ φλέβες· ὀφθαλμοὶ πεπονημένοι, παρειαὶ λιπόσαρκοι, μέτωπα ρυτιδωμένα, στήθη κοῖλα ἐφ'ὧν μετροῦνται αἱ πλευραί, βραχίονες καὶ χεῖρες μὲ ὀστᾶ καὶ δέρμα μόνον, σώματα κεκμηκότα, ἐξηντλημένα, ρακένδυτα, ὠχρὰ ὡς πτώματα, καταπληγωμένα, καθημαγμένα· εἶνε σκέλεθρα, ἅτινα φαίνονται ὡς νὰ ἐξήχθησαν τότε ἀπὸ τῶν φερέτρων, φέροντα ἐπὶ τοῦ προσώπου τὸν τύπον ὅλων τῶν ἀλγηδόνων τῶν νόσων, τῶν βασανιστηρίων, τῆς πείνης, τῆς ἀγρυπνίας· μορφαὶ ἀνατομικῶν τραπεζῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων δύνασθε νὰ σπουδάσετε ὅλα τὰ μυστήρια τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ. Ἀξιοθαύμαστα μὲν διὰ τὴν τόλμην τοῦ σχεδίου, διὰ τὴν ζωηρότητα, τῶν χρωματισμῶν καὶ διὰ τὰ χίλια ἄλλα πλεονεκτήματα ἅτινα ἀπέδωκαν εἰς τὸν Ριβέραν τὴν φήμην δεξιωτάτου ζωγράφου, ἀλλὰ ἡ μεγάλη καὶ ἀληθὴς τέχνη, ὦ! ὄχι δὲν εἶνε ἐκείνη.

Ἐπὶ τῶν προσώπων ἐκείνων δὲν εἶνε τὸ οὐράνιον ἐκεῖνο φῶς, ἐκείνη *ἡ ἀθάνατος ἀκτὶς τῆς ψυχῆς*, ἥτις ἀποκαλύπτει διὰ τῆς θείας θλίψεως τὰς θείας ἐλπίδας, *τὰς ἐνδομύχους ἀστραπὰς καὶ τοὺς ἀπείρους πόθους*, κατὰ τὸν ποιητήν, τὸ φῶς ἐκεῖνο, ὅπερ ἀποσπᾷ τὸν ὀφθαλμὸν ἀπὸ τὴν πληγὴν καὶ ἀνυψοῖ τὸν νοῦν εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἀλλ' εἶνε ἡ τραχεῖα θλίψις, ἥτις προξενεῖ φρίκην καὶ τρόμον, καὶ ἡ καταπόνησις τῆς ζωῆς καὶ ἡ προαίσθησις τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ζωή, ἡ ὁποία φεύγει, ἄνευ τῆς ἀνταναπαύσεως τῆς ἄλλης, τῆς ἀθανάτου, ἥτις ἔρχεται.

Δὲν ὑπάρχει εἷς ἐκ τῶν Ἁγίων ἐκείνων, οὐτινος τὴν εἰκόνα νὰ ἐνθυμηθῇ τις μετ' ἀγάπης.

Τοὺς παρατηρεῖ τις καὶ αἰσθάνεται ψῦχος εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' ἡ καρδία δὲν πάλλει· ὁ Ριβέρας δὲν ἠγάπα.

Καὶ ὅμως διατρέχων τὰς αἰθούσας τοῦ Μουσείου, ὅσον καὶ ἂν ἦτο ζωηρὸν τὸ αἴσθημα οἱονεὶ ἀποστροφῆς, ἦν πολλαὶ ἐκ τῶν εἰκόνων ἐκείνων μοὶ ἐνέπνεον, ἔπρεπε νὰ τὰς παρατηρήσω, καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀποσπάσω ἀπ' αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμούς, τόση εἶνε ἡ δελεαστικὴ ἰσχὺς τοῦ ἀληθοῦς, ἔστω καὶ ἀπαρέσκοντος, καὶ τόσον εἶνε ἀληθεῖς αἱ εἰκόνες τοῦ Ριβέρα.

Τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα τὰ ἀνεγνώριζον, τὰ εἶχον ἴδῃ εἰς τὰ νοσοκομεῖα, εἰς τοὺς νεκρικοὺς θαλάμους, ὄπισθεν τῶν θυρῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Εἶνε πρόσωπα ἐπαιτῶν, ψυχορραγούντων, καταδικασμένων εἰς θάνατον, ἅτινα τὴν νύκτα καὶ σήμερον ἀκόμη, ἐμφανίζονται ἐνώπιόν μου, ὅταν διαβαίνω ἔρημόν τινα ὁδόν, ἢ διέρχωμαι πλησίον κοιμητηρίου τινός, ἢ ἀνέρχωμαι ἐπὶ ἀγνώστου τινὸς κλίμακος.

Ὑπάρχουν εἰκόνες τινές, τὰς ὁποίας δὲν δύναταί τις νὰ παρατηρήσῃ· εἷς ἐρημίτης, γυμνός, κείμενος κατὰ γῆς, ὅστις ὁμοιάζει σκελετὸν μὲ τὸ δέρμα· εἷς γέρων ἅγιος, οὗτινος ἡ ἐφαρμένη ἐπιδερμὶς παρέχει τὴν ὄψιν σώματός τινος ἐκδαρμένου· ὁ Προμηθεὺς μὲ τὰ σπλάγχνα ἔξω τοῦ στήθους.

Τοῦ Ριβέρα ἤρεσκε τὸ αἷμα, τὰ κατεσχισμένα μέλη, οἱ σπαραγμοί· πρέπει νὰ ἐτέρπετο ἀναπαριστῶν ἀλγηδόνας, πρέπει νὰ ἐφανταζετο κόλασιν φρικωδεστέραν τῆς τοῦ Δάντου καὶ νὰ ἐπίστευεν εἰς Θεὸν τρομερώτερον τοῦ Φιλίππου τοῦ Β'. Ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Μαδρίτης ὁ Ριβέρας ἀντιπροσωπεύει τὸν θρησκευτικὸν τρόμον, τὸ γῆρας, τὰς ἀλγηδόνας, τὸν θάνατον.

Φαιδρότερος, ποικιλότερος, λαμπρότερος εἶνε ὁ μέγας Οὐελάσκουεθ. Σχεδὸν ὅλα τὰ ἀριστουργήματα αὐτοῦ εἶνε ἐκεῖ. Εἶνε ὁλόκληρος κόσμος· τὸ πᾶν ἐγράφη: ὁ πόλεμος, ὁ ἔρως, ἡ χυδαιότης, ἡ οἰνοποσία, ὁ παράδεισος. Εἶνε πινακοθήκη ἀνάνων, ἡλιθίων, ἐπαιτῶν, γελωτοποιῶν, μαρτύρων, θεῶν. Πάντες ζωντανοί, ὁμιλοῦντες, ἐν στάσεσι νέαις, εὔτολμοι, μὲ τὸ μέτωπον γαλήνιον, μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη, πλήρεις ἀνθηρότητος καὶ ρώμης· ἡ μεγάλη εἰκὼν τοῦ δουκὸς τοῦ Ὀλιβάρεθ ἐφίππου, ἡ ἔξοχος εἰκὼν *de las Meninas*, ἡ τῶν *Κλωστριῶν*, ἡ τῶν *Οἰνοποτῶν*, ἡ τοῦ *Χαλκείου τοῦ Ἡφαίστου*, ἡ τῆς *Παραδόσεως τῆς Βρέδης*· μεγάλοι πίνακες πλήρεις μορφῶν, αἵτινες φαίνονται ὡς νὰ ἐξέρχωνται ἀπὸ τῆς εἰκόνος καὶ τῶν ὁποίων, ὅταν τὰς ἴδητε ἅπαξ, ἐνθυμεῖσθε ἀκριβῶς καὶ τὴν ἐλαφροτέραν γραμμὴν ἢ κίνησιν ἢ σκιὰν τοῦ προσώπου, ὡς περὶ προσώπων ζώντων, ἅτινα πρὸ ὀλίγου συνηντήσατε· ἄνθρωποι, μετὰ τῶν ὁποίων νομίζετε ὅτι ὁμιλήσατε καὶ τοὺς ὁποίους σκέπτεσθε πολὺν καιρὸν μετὰ ταῦτα, ὡς νὰ ἦσαν πρὸ πολλοῦ γνώριμοι· ἄνθρωποι ἐμπνέοντες ἐμπιστοσύνην καὶ προκαλοῦντες σὺν τῷ θαυμασμῷ τὸ μειδίαμα, αἰσθάνεσθε δὲ σχεδὸν λύπην ὅτι δὲν δύνασθε νὰ τοὺς ἀπολαύσετε ἢ μόνον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ νὰ ἀναμιχθῆτε μετ' αὐτῶν καὶ νὰ ἀντλήσετε ὀλίγον ἐκ τῆς ἀκμαίας αὐτῶν ζωῆς.

Δὲν εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς εὐνοϊκῆς προκαταλήψεως, ἣν ἐξασκεῖ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνέ τις γνώστης τῆς τέχνης· ἢ ἁπλῆ γυνή, τὸ παιδίον σταματοῦν πρὸ τῶν εἰκόνων ἐκείνων, κτυποῦν τὰς χεῖρας καὶ γελοῦν. Εἶνε ἡ φύσις, γραφεῖσα μὲ ἀκρίβειαν ἀνωτέραν πάσης φαντασίας. Λησμονεῖτε τὸν ζωγράφον, δὲν σκέπτεσθε τὴν τέχνην, ἀδιαφορεῖτε περὶ τοῦ σκοποῦ. Λέγετε: — Εἶνε ἀλήθεια! Ἔτσι εἶνε! Εἶνε ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν εἶχα εἰς τὸν νοῦν μου! — Ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ Οὐελάσκουεθ δὲν ἔθεσε τίποτε ἰδικόν του, ὅτι ἀφῆκε ἐλευθέραν τὴν χεῖρα νὰ ἐργασθῇ καὶ ὅτι ἡ χεὶρ δὲν ἔκαμε ἄλλο ἢ νὰ ὁρίσῃ τὰς γραμμὰς καὶ τὰ χρώματα ἐπὶ τοῦ πίνακος ὀπτικοῦ τινὸς θαλάμου, παράγοντος τὰ ἀληθῆ πρόσωπα, ἅτινα ἐκεῖνος ἔγραψε.

Πλέον τῶν ἑξήκοντα εἰκόνων αὐτοῦ ὑπάρχουν ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Μαδρίτης, καὶ ἅπαξ δὲ μόνον ἂν τὰς ἴδετε, καὶ ἐπιτροχάδην, δὲν λησμονεῖτε οὔτε μίαν ἐξ αὐτῶν.

Συμβαίνει μὲ τὰς εἰκόνας τοῦ Οὐελάσκουεθ ὅ,τι μὲ τὸ μυθιστόρημα τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαντσόνη, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἀναγνώσετε ὀλίγας φορὰς περιπλέκεται καὶ συναναμίγνυται τόσον μὲ τὰς ἰδιαιτέρας σας ἀναμνήσεις, ὥστε νομίζετε ὅτι ἐζήσατε ἐν αὐτῷ.

Οὕτω καὶ τὰ πρόσωπα τῶν εἰκόνων τοῦ Οὐελάσκουεθ ἀναμιγνύονται εἰς τὸ πλῆθος τῶν φίλων καὶ γνωρίμων μας, νέων καὶ παλαιῶν, ὅλης μας τῆς ζωῆς καὶ ἀναπαρίστανται ἐν τῷ νῷ ἡμῶν καὶ παραμένουσι μεθ' ἡμῶν, χωρὶς νὰ ἐνθυμούμεθα κἂν ὅτι τὰ εἴδομεν ἐζωγραφημένα.

Καὶ τώρα ἂς ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ Μουρίλλου μὲ τὸν γλυκύτερον ἦχον τῆς φωνῆς, ὅστις εἰμπορεῖ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ στόματος ἡμῶν.

Ὁ Οὐελάσκουεθ εἶνε ἐν τῇ τέχνῃ ἀετός, ὁ Μουρίλλος εἶνε ἄγγελος. Ὁ Οὐελάσκουεθ θαυμάζεται, ὁ Μουρίλλος λατρεύεται. Διὰ τῶν εἰκόνων αὐτοῦ τὸν γνωρίζομεν ὡς νὰ εἴχομεν ζήσει μετ' αὐτοῦ. Ἦτο ὡραῖος, ἀγαθός, εὐσεβής.

Ὁ φθόνος ἦτο ἀνίσχυρος νὰ τὸν βλάψῃ. Πέριξ τοῦ στεφάνου τῆς δόξης ἦτο ἡ ἀκτινοβόλος αἴγλη τῆς ἀγάπης.

Ἐγεννήθη διὰ νὰ ζωγραφήσῃ τὸν οὐρανόν. Ἦτο μεγαλοφυΐα ἥρεμος καὶ γαλήνιος, ἀνυψουμένη μέχρι τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν πτερύγων πράου ἐμπνεύσεως καὶ διὰ τοῦτο αἱ θαυμαστότεραι εἰκόνες αὐτοῦ ἀποπνέουσιν αὔραν μετριόφρονος γλυκύτητος, ἥτις πρὶν ἀκόμη διεγείρει τὸν θαυμασμὸν προκαλεῖ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἀγάπην.

Ἐκεῖνο ὅπερ ἐκ πρώτης ὄψεως πλήττει εἶνε ἀφελὴς καὶ εὐγενὴς κομψότης τῶν γραμμῶν, ἔκφρασις πλήρης ζωηρότητος καὶ χάριτος, ἅφατος ἁρμονία χρωμάτων. Ὅσον περισσότερον παρατηρεῖ τις, τόσον περισσότερον ἀνακαλύπτει, καὶ ὁ θαυμασμὸς μετατρέπεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς ἡδύτατον συναίσθημα ἀγαλλιάσεως.

Οἱ Ἅγιοι αὐτοῦ ἔχουν ὄψιν γλυκεῖαν, ἥτις τέρπει καὶ παρηγορεῖ. Οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους μετὰ θαυμαστῆς τέχνης συνεσώρευε, κάμνουν τὰ χείλη νὰ ὑποτρέμουν ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν φιλημάτων· αἱ Παναγίαι αὐτοῦ, λευκὰ ἐνδεδυμέναι καὶ περιβεβλημέναι κυανῆν ἐφεστρίδα, μὲ μαύρους μεγάλους ὀφθαλμούς, μὲ τὰς χεῖρας συνηνωμένας, λεπταί, εὐλύγιστοι, αἰθέριαι, πληροῦν τὴν καρδίαν εὐφροσύνης καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύων.

Οὗτος συνενοῖ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Οὐελάσκουεθ μὲ τὰς ἰσχυρὰς ἐντυπώσεις τοῦ Ριβέρα, μὲ τὴν ἁρμονικὴν διαύγειαν τοῦ Τιτιανοῦ, μὲ τὴν λάμπουσαν ζωηρότητα τοῦ Ροῦβενς.

Ἡ Ἱσπανία τῷ ἀπέδωκε τὸ ὄνομα τοῦ *Ζωγράφου τῶν Συλλήψεων*, διότι οὐδεὶς ὑπερέβη αὐτὸν εἰς τὴν τέχνην τῆς ἐκπροσωπήσεως τῆς εὐγενοῦς ταύτης ἰδέας. Ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Μαδρίτης ὑπάρχουν τέσσαρες μεγάλαι *Συλλήψεις*.

Ἐγὼ δ.ῆλθον πρὸ τῶν τεσσάρων ἐκείνων εἰκόνων πολλὰς ὥρας ἀκίνητος, σχεδὸν ἐκστατικός. Ἰδίως μὲ ἐνεθουσία ἐκείνη, ἡ μὴ ὁλόκληρος, μὲ τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τὴν ἡμισέληνον ἐγκαρσίως παρὰ τὴν ὀσφύν. Πολλοὶ προτιμῶσι τὰς ἄλλας. Ἐγὼ ἔφριττον ἀκούων τοῦτο. Εἶχον κυριευθῆ ὑπὸ ἀνεκφράστου πάθους πρὸς τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο. Πλέον ἢ ἅπαξ, παρατηρῶν αὐτήν, ἠσθάνθην πίπτοντα ἐπὶ τῶν παρειῶν μου τὰ δάκρυα. Πρὸ τῆς εἰκόνος ἐκείνης ἡ καρδία μου ἐξηυγενίζετο, τὸ πνεῦμά μου ἀνυψοῦτο εἰς ὕψος σκέψεων, εἰς τὸ ὁποῖον οὐδέποτε εἶχε φθάσει.

Δὲν ἦτο ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς πίστεως· ἦτο ἐπιθυμία, πόθος τις ἄπειρος πρὸς τὴν πίστιν, ἐλπὶς ἥτις μὲ ἔκαμνε νὰ διαβλέπω ζωὴν εὐγενεστέραν, γονιμωτέραν, ὡραιοτέραν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν εἶχον διαγάγει μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης· νέον τι συναίσθημα τῆς προσευχῆς, ἀνάγκη ὑποχρεοῦσά με νὰ ἀγαπῶ, νὰ εὐεργετῶ, νὰ ὑποφέρω χάριν τῶν ἄλλων, νὰ ἐξαγνίσω, νὰ ἐξευγενίσω τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου.

Οὐδέποτε ἐπλησίασα τόσον πρὸς τὴν πίστιν, ὅσον κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας, καὶ οὐδέποτε ὑπῆρξα τόσον καλὸς καὶ τόσον τρυφερός, καὶ πιστεύω ὅτι ἐπὶ τοῦ προσώπου μου οὐδέποτε ἀνέλαμψε λαμπρότερον ἡ ψυχή μου.

Ἡ *Ἀλγοῦσα Παρθένος*, ἡ *Ἁγία Ἄννα διδάσκουσα τὴν Παρθένον νὰ ἀναγινώσκῃ*, ὁ *Ἐσταυρωμένος Χριστός*, ὁ *Εὐαγγελισμός*, ἡ *Προσκύνησις τῶν ποιμένων*, ἡ *Ἁγία Οἰκογένεια*, ἡ *Παρθένος τοῦ Κομβολογίου*, ὁ *Ἰησοῦς ὡς βρέφος*, εἶνε ἅπασαι εἰκόνες θαυμάσιαι καὶ ὡραῖαι, περιβαλλόμεναι ὑπὸ γλυκείας καὶ ἠρέμου αἴγλης, ἥτις εἰσδύει εἰς τὴν ψυχήν.

[Ἕπεται συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΜΗΤΣΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Τὸ ἐκκρεμὲς δεικνύει ἑνδεκάτην πλέον, ἡ Κατερίνα ἐλησμονήθη εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὁ πατὴρ Μπακαλόπουλος ἐλησμονήθη ἀποκοιμηθεὶς ἐπὶ τοῦ καναπὲ μὲ τὴν χεῖρα ἀκουμβησμένην ἐπὶ τῆς τραπέζης, πρὸ τοῦ κενοῦ ποτηρίου του, παρὰ τὸ ὑποκαῦον σιγάρον του, παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς ρεγχούσης συνεύνου του, εὐτυχοῦς ὑπὸ τὴν ἐξωγκωμένην κοιλίαν της. Αἱ μικραὶ ἀδελφαὶ ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, σιγηλῇ τῇ φωνῇ συνδιαλεγόμεναι, γελῶσαι διατόρως κατὰ διαλείμματα ἠχηρὸν γέλωτα. Ἡ νὺξ εἶνε μαγική, ἡ σελήνη λάμπει πλησιφαὴς ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, λούουσα τὴν κάτωθεν τοῦ ἐξώστου ἐκτεινομένην μικρὰν πλατεῖαν διὰ πλουσίου μελιχροῦ φωτός. Αἴφνης δυὰς λιμοκοντόρων διευθύνεται πρὸς τὸν ἐξώστην ᾄδουσα :

Δὲν ἠγάπησας !, ὄχι !, ποτέ σου
δὲν ἠσθάνθης παλμοὺς ἀγωνίας,
τῆς ἐρώσης ἐκείνης καρδίας
ἧς τὸ βλέμμα δὲν εἶνε ψυχρόν...

Ἕνα ἠχηρὸν χαχαχά ! διακόπτει πρὸς στιγμὴν τὴν ἁρμονίαν των ἐκ τοῦ ἐξώστου, καὶ τὸ ᾆσμα ἐξακολουθεῖ :

Δὲν ἠγάπησας !... ὤ ! ἂν ἠγάπας !
ἡ μορφή σου θὰ ἦτο ὠχροτέρα,
καὶ θὰ εἶχες τοῦ ἔρωτος γέρα
χεῖλος τρεμόν, καὶ ὄμμα ὑγρόν...

Οἱ νέοι ἐκβάλλουσι τοὺς πίλους των ὑποκλινόμενοι, καὶ ζητοῦντες μάτην νὰ συνδαυλίσωσι θέμα τι ὁμιλίας πρὸς τὴν εὐθαλῆ δυάδα τῆς κυρᾶς Στράταινας Μπακαλοπούλου ἀπέρχονται περίλυποι ψιθυρίζοντες τὸ ᾆσμά των :

Δὲν ἠγάπησας !... ὤ ! ἂν ἠγάπας !...

— Τὸν κακόν σας, καὶ τὸν ψυχρόν σας ! ... τοὺς συνοδεύει μία φωνὴ γελαστὴ ἐκ τοῦ ἐξώστου. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἀπομακρύνονται συνεχίζοντες τὸ ᾆσμά των :

ἡ μορφή σου θὰ ἦτο ὠχροτέρα...

Μετ' ὀλίγον σκιά τις διαγράφεται ἐπὶ τῆς πλατείας περιεργαζομένη τὰ πέριξ, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐκ τοῦ μέρους της ἀντηχεῖ ἔν : ψίτ ! ψίτ !

— Ποιὸς εἶνε, Μαρή ; ψιθυρίζει εἰς τὸ οὖς τῆς ἀδελφῆς της, ἡ εὐτραφὴς Ἑλένη.

— Οὔφ ! ὁ μπακάλης, ἀντικρὺ τοῦ πατέρα. Ἂς τον, ἂς τον νὰ γκαρίζῃ, δὲν ἔχει ἀράδα ἀπόψε.

Ἡ σκιὰ κινεῖται ἀκόμη, ψιθυρίζουσα : ψίτ ! ψίτ !

— Ἀναίδεια ἀπὸ μπακάλη ! ἀρθρώνει ἐξ ὀργῆς ἡ μικροκαμωμένη Μαριγώ, πές του καὶ σύ, καϋμένη, τίποτε μπᾶ καὶ φύγει...

Κ' ἐκείνη, στηριζομένη ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν ὑποδημάτων της, προτείνουσα τὰ στέρνα, ἀκουμβῶσα ἐπὶ τῶν κιγκλίδων τοῦ ἐξώστου τοῦ ψιθυρίζει πολὺ σιγά :

— Καλησπέρα, μάτια μου ! ἄχ ! δὲν ἔχω . . . δὲν ἔχω καιρὸ ἀπόψε, μὴ μ' ἐκθέτῃς ἄδ.κα... καληνύκτα !...

Κ' ἔρχεται καὶ τοποθετεῖται παρὰ τῇ ἀδελφῇ της, μόλις συγκρατοῦσα τὰ γέλια της, καὶ ψιθυρίζουσα :

— Ἄϊτε, βωϊδάκι μου !...

Καὶ ἡ σκιὰ πλήττουσα τοὺς πόδας της μετὰ θυμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀπέρχεται βραδέως.

Δὲν παρέρχονται λεπτά τινα, κ' ἐξαπίνης ἄλλος παρουσιάζεται σχεδὸν κάτωθεν τοῦ ἐξώστου. Στρέφει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἄνω, κρατῶν διὰ τῆς χειρὸς τὸ πηλίκιον τῆς κεφαλῆς του. Ἡ σελήνη τὸν φωτίζει ἀπὸ ποδῶν μέχρι κεφαλῆς, ἀναδεικνύουσα τὴν ἀγένειον μορφὴν μαθητοῦ περιβεβλημένου τὴν στολὴν γυμνασίου. Φέρει διὰ κωμικωτάτης κινήσεως τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας του, καὶ ψιθυρίζει ἐναγωνίως :

— Mon amour !...

Ἡ Μαριγὼ κύπτουσα τὴν κεφαλὴν κάτω ἐκρήγνυται εἰς σπασμώδη γέλωτα, λέγουσα πρὸς τὴν ἀδελφήν της :

— Ὁ Μίμης μου, ὁ κακομοίρης !...

Τὸ μαθητάριον ἀκίνητον, ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου, ψιθυρίζει ἐκ νέου μὲ ὑποτρέμουσαν φωνήν :

— Mon cœur ! μάτια μου, ἄγγελε φωτός, ὀλίγας λέξεις νὰ σὲ εἴπω μόνον!... φλέγομαι, σφαδάζω, ἐνῷ ὑμεῖς ἀδιαφορεῖτε . . . Ἄ ! je suis horriblement fâché, mon âme, contre vous .

— Μά ! δὲν μπορῶ, je ne peux pas, mon bijou, τὸν διακόπτει ἐκείνη σαρκαζουσα, μιμουμένη τοὺς γαλλισμούς του, καθ' ὅσον τῆς ἐπέτρεπον αἱ ἀναμνήσεις τῆς ἐν τῷ Ἀρσακείῳ φοιτήσεώς της, καὶ τὸν συγκινητικὸν τόνον τῆς φωνῆς του, δὲν 'μπορῶ !... ὁ πατέρας εἶνε ἐδῶ πᾶ ! 'ς τὸ πλάϊ... Πωπό! j'entends des pas .. le pére... le pére... allez-y !... allez-y !...

Ἀλλ' ἐκεῖνος στέκει μαρμαρωμένος ἀκόμη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ψιθυρίζων συγκινητικώτερον :

— Ἄχ! δὲν ἔχεις καρδίαν, σκληρά ! λυπήθητι τὴν νεότητά μου, τὴν ἀνθηράν μου ὕπαρξιν...

— Ἄχ ! θεόβρετε, τί μου κάνεις... μὰ τί διαολάνθρωπος εἶσαι σύ! ἄϊτε! πήγαινε! allez-y, σοῦ λέω δὲν 'μπορῶ, je ne peux pas, mon bijou, ὤ !. . . ὤ ! ὁ πατέρας avec ma mère ... δυστυχία μου !...

Καὶ εἰσέρχεται ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς της ἀκροποδητὶ εἰς τὴν αἴθουσαν, γελῶσα καὶ ἡμιψιθυρίζουσα: A ! c'est ma bête noire !

Τὸ μαθητάριον ἄπελπι τὸ βάνει 'ςτὰ πόδια ἀναπολοῦν παρομοίαν τινὰ ἀτυχῆ περίστασιν, καθ' ἣν ποτε ἡ ὀγκώδης χεὶρ τοῦ παντοπώλου ἔτριψεν ἰσχυρῶς τὸν αὐχένα του.

Τὸ ζεῦγος ἐξέρχεται ἐκ νέου εἰς τὸν ἐξώστην, ἡ σιγὴ τῆς νυκτὸς διαχύνεται ἐκ νέου ἐν τῇ μικρᾷ πλατείᾳ. Ἐκ τῆς ἐξωστοθύρας τῆς τραπεζαρίας οἱ γονεῖς ἀμιλλῶνται τὶς νὰ ὑπερτερήσῃ τὸν ἄλλον ἐν τῷ ρογχασμῷ των. Εὐτυχεῖς ἄνθρωποι !...

Αἱ αὐταὶ σκηναὶ μετ' ὀλίγον ἐπαναλαμβάνονται κωμικώτεραι, ζωηρότεραι ἐν τῇ μικρᾷ πλατείᾳ, καὶ τὸ ὡρολόγιον τῆς τραπεζαρίας ἀντηχεῖ τὴν δωδεκάτην. Αἱ ἐρωτότροποι νεάνιδες ἀνιῶσι πολὺ πλέον χασμώμεναι συνεχῶς...

— Τὸν παλῃάνθρωπο ! νὰ ἔχῃ ἀράδα ἀπόψε ὁ κύριος καὶ νὰ καμαρώνῃ τόση ὥρα τόρα, ἐπαναλαμβάνει δευτέραν φορὰν ἤδη μέσῳ ἑνὸς θελκτικοῦ χασμήματος ἡ μικροκαμωμένη Μαριγὼ πρὸς τὴν ἀδελφήν της.

— Ποιός ; ποιός, λέει θὲ ν' ἄρθῃ ;

— Ὁ Κολοκυθάκης καλέ ! ὁ δικαστής· σὺ δὲν ἔχεις τὸν Μαυρομάτη τὸ γιατρό ;

— Ναί ! ἀλλὰ θὲ τοῦ τὸ στρίψω, ἐξακολουθεῖ δυσθύμως καὶ συχνώτερον χασμωμένη ἡ Ἑλένη, ἔχω μιὰ νύκτα τρικούβερτη... πάω νὰ πλαγιάσω... ἄκου ! ἂν περάσῃ διῶξέ τον !...

Καὶ ἀπέρχεται βαδίζουσα ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν ποδῶν της. Ἡ ἐρημία ἐξακολουθεῖ βαθυτέρα διαχυνομένη ἐπὶ τῆς πλατείας, ὄχημά τι διέρχεται ταχέως τὴν ὁδὸν ὑψοῦν νέφη κονιορτοῦ πυκνὰ ὄπισθέν του, κ' ἐξαφανίζεται μακράν. Ἐκ τοῦ μαγειρείου τῆς Κατερίνας, ἀκούεται τόρα συγκεχυμένος ψίθυρος, ἀκατάληπτόν τι ἆσθμα ζωηρότερον ἀντηχοῦν αὐτὴν τὴν φοράν, πλέον ἢ παρά ποτε Οἱ σύζυγοι εὑρίσκονται εἰς τὸ ζενὶθ τῆς εὐτυχίας των. Δροσερὰ πνοὴ αὔρας κολπεῖ τὰ περαπετάσματα τῆς ἐξωστοθύρας, ἀναδεύουσα τοὺς ξανθοὺς βοστρύχους τῆς ἀναμενούσης νεάνιδος. . Αἴφνης σκιά τις διαγράφεται ἐκ νέου κάτωθεν τοῦ ἐξώστου.

Ἡ νεᾶνις ἀνυπομονοῦσα στρέφει τὴν κεφαλήν. Ἀλλὰ φεῦ! ὑπὸ τὸν ὑψηλὸν πῖλον καὶ τὴν μαύρην ρεδιγγόταν τῆς σκιὰς ἀναγνωρίζει τὸν ἰατρὸν τὸν Μαυρομάτην, τὸν ἐραστὴν τῆς ἀδελφῆς της.

— Ὦ ! διάβολε ! τραυλίζει, καὶ πρὸ τοῦ νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τὸν ἰατρὸν νὰ ὁμιλήσῃ,

— Κὺρ γιατρέ, τοῦ λέγει γοργά, γοργά, καλησπέρα σας, ἡ ἀδελφή μου ἀτυχῶς ἔχει φοβερόν, μὰ φοβερόν, πονοκέφαλον ἀπόψε, λυπεῖται πολὺ ποῦ δὲν δύναται νὰ δεχθῇ πὴν ἰατρικὴν προθυμίαν σας... Καὶ στρέφεται πρὸς τὴν θύραν...

Ἀλλὰ ὁ φοβερὸς ὄγκος τοῦ πατρός της τῆς κόπτει τὸν δρόμον μὲ τὴν εὐρύχωρον ὑποκαμίσαν του κυματιζουσαν, μὲ τὸν κωνοειδῆ σκοῦφον ἐπὶ τῆς ἡμικοιμισμένης κεφαλῆς του, μὲ ὑψωμένας τὰς χεῖρας φρικωδῶς. Ἡ νεᾶνις ἐκβάλλει κραυγὴν ἐκπλήξεως καὶ τρόμου. Ὁ πατὴρ μὲ φωνὴν ὀργίλην, ἀνθρώπου, τοῦ ὁποίου ἐχάλασαν τὴν ἡσυχίαν καὶ τὸν ὕπνον του, μαίνεται :

— Αὐτὰ ! μοῦ κάνεις μωρή !... ἔ !

Καὶ τὴν ἁρπάζει ἐκ τῆς μακρᾶς πλεξίδος της.

— Τὸ δασκαλοπαϊδι μοῦρθε πίσω μωρή ! κραυγάζει κύπτων τὴν κεφαλὴν κάτω ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Ἀλλ' ὁ ἰατρὸς ἀντιληφθεὶς τῶν πραγμάτων τὸ βάζει 'ς τὰ πόδια.

— Μωρὴ κ' ἄλλον μοῦ κουβάλησες ἀπόψε !... ἐξακολουθεῖ ἐξαγριούμενος ὁ κὺρ Στρατῆς, καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν φεύγοντα ἰατρόν, ἄϊτε μωρὲ καὶ σύ ! ποῦ ἔρχεσαι νὰ τὴν... τὴν... τὴν... ναί ! τὴν οἰκογενειακὴν ἡσυχίαν μου !...

Καὶ μαίνεται ὅλος, λαμβάνων στάσιν ἀγρίαν, ὡς ἄλλος ἐξαγριωμένος Ἀγαμέμνων, «οὐ μένεος μέγα φρένες ἀμφιμέλαναι πίμπλαντ',ὅσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην...» Καὶ ὑψοῖ ἀπειλητικῶς τὴν χεῖρα κατὰ τῆς θυγατρός του, παραφερόμενος νὰ θυσιάσῃ ὡς ἄλλος Ἀβραὰμ τὸ τέκνον του... ἀλλ' ἡ κυρὰ Στράταινα ἡμίγυμνος, τεταραγμένη, μὲ προεξέχουσαν τὴν κοιλίαν, ἐξυπνήσασα ἐκ τοῦ θορύβου τῶν κραυγῶν ἐμφανίζεται, ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεός,βάλλουσα κραυγὴν ἄλγους.

— Μὴ χτυπᾷς τὸ κορίτσι, μωρέ ! . . . μὴ τὸ κορίτσι, ἀνδρούλη μου !. . .

Ἀλλ' ἐκεῖνος κρατεῖ ἀκόμη ὑψωμένην τὴν χεῖρα, ἄνωθεν τῆς πτοουμένης θυγατρός του, ὠρυόμενος :

— Αὐτὰ μοῦ κάνεις μωρή ! ἔ ! ..

— Καὶ τί σῶκαμε ; καὶ τί σῶκαμε ! εἶδες ἐκεῖ μεγάλα πράγματα, τὸν διακόπτει ἡ κυρὰ Στράταινα, σύρουσα αὐτὸν ἐκ τῆς ὑποκαμίσας του, κορίτσι ἀπάνω 'ς τὸν ἀτμό του, τί θέλεις νὰ κάμῃ !..

Εἰς βοήθειαν τῆς μητρὸς ἔρχονται ἤδη καὶ αἱ γεροντοκόραι ἀδελφαί, ἡμίγυμναι μὲ ἄτακτον κόμην κ' αὐταί, ὡς φαντάσματα τῆς σκηνῆς, κρατοῦσαι ἀνὰ ἓν φυλλάδιον τῆς *Νάνας* ἀνὰ χεῖρας. Ἡ Κατερίνα ἐμφανίζεται κι' αὕτη τετρομασμένη, εἰς πολὺ ἐνδιαφέρουσαν κατάστασιν. Ἡ οἰκία ἀντηχεῖ ὅλη ἐκ θορύβου, ὁ Μερακλῆς ὁ δικηγόρος κατέρχεται μὲ ἀνημμένον κηρίον ἀνὰ χεῖρας, ἐνῷ αἱ ὠρυγαὶ τοῦ παραπονεμένου διὰ τὴν ἀφύπνισίν του πατρὸς ἐξακολουθοῦν ἀκόμα :

— Ἀκοῦτ' ἐκεῖ, τὸ βρωμοκόριτσο, νὰ μοῦ χαλᾷ τὸ γοῦστο μεσάνυκτα ὥρα !...

ΤΕΛΟΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ὀλίγοι εἰσέτι ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις κκ. συνδρομητῶν ἡμῶν καθυστεροῦντες τὴν συνδρομήν των, νὰ πληρώσωσιν αὐτὴν εἰς τὸν εἰσπράκτορα ἡμῶν ἢ νὰ τὴν ἀποστείλωσιν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ἡμέτερον Γραφεῖον.

Ἡ Διεύθυνσις

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

ΙΑΤΡΟΥ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Τιμῶνται:

Ἐν Ἀθήναις δρ. 6, ταῖς ἐπαρχίαις δρ. 7, τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 7.

ΤΟΜΟΙ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑ «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» προηγουμένων ἐτῶν εὑρίσκονται καὶ πωλοῦνται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ ἡμῶν, ὁδὸς Προαστείου, ἀριθ. 10.

Hebe's

Hair Restorer Τὸ κάλλιστον ἐπανορθωτικὸν τῶν τριχῶν. Δὲν εἶναι βαφή, ἀλλ' ἐπαναδίδει εἰς τὰς τρίχας τὴν προτέραν αὐτῶν χροιὰν διὰ τῆς ἐνδυναμώσεως αὐτῶν. Οὐδεμίαν ἐπιβλαβῆ οὐσίαν περιέχει· εἶναι ἄχρουν καὶ διαυγές ὡς τὸ ὕδωρ.

Γενικὴ ἀποθήκη ἐν Λονδίνῳ.

Εὑρίσκεται ἐν Ἀθήναις μόνον εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Κορίννης» ὁδὸς Προαστείου ἀριθ. 10 καὶ τιμᾶται ἑκάστη φιάλη **δραχμὰς ἑπτά**. (Διὰ τὰς ἐπαρχίας δραχ. 8).

Τὰ ἑξῆς βιβλία πωλοῦνται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» ἐν ὁδῷ Προαστείου, ἀριθ. 10:

	δρ. λ.
Ἀπομνημονεύματα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὑπὸ Φωτάκου, πρώτου ὑπασπιστοῦ τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη	1.—
Ἀπομνημονεύματα ὑπὸ Βίκτωρος Οὐγκὼ	—.60
Ἀσπασία, μυθιστορία Ρ. Χαμερλιγγίου μετὰ 50 λαμπρῶν εἰκόνων	18.—
Ἀνὴρ καὶ Γυνὴ ὑπὸ Μ. Ἄμπλετ	—.60
Ἅπαντα τὰ Φιλολογικὰ Α. Ρ. Ραγκαβῆ, τόμοι 19	100.—
Ἀσκάνιος, μυθιστορία Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ τόμοι 7	6.—
Ἀδελφοῦλα, μυθιστορία Ἕκτορος Μαλώ, τόμοι 2	1.50
Ἀττικαὶ Νύκτες: Δράματα καὶ Ποιήσεις ὑπὸ Σπ. Βασιλειάδου	1.50
Ἀντωνίνα, μυθιστορία Ἀλεξ. Δουμᾶ, υἱοῦ	2.—
Ἄνυμφος Μήτηρ καὶ τὸ Τέκνον τοῦ Ἔρι στοῦ, μυθιστορία Α. Ματτέϋ τόμοι 2	3.—
Ἀπωλεσθεὶς Παράδεισος, μυθιστορία Ἰουλίου Μαρὺ μετὰ πλείστων εἰκόνων	6.—
Ἄνθρωπος τοῦ Κόσμου, μυθιστορία Γρ. Δ. Ξενοπούλου	2.—
Ἀπόλογοι, διηγήματα Χ. Α. Ἀνδερσεν	—.80
Ἀτυχὴς Γεώργιος, μυθιστορία πρωτότυπος	—.60
Ἄγνωστος Βελεβίλλης, μυθιστορία Πέτρου Ζακόν	1.50
Ἀναμνήσεις Ἔμμας, ὑπὸ Π. Μαντεγάτζα	1.50
Ἀδικηθεὶς Ρογῆρος, μυθιστορία Ἰουλίου Μαρύ, τόμοι 2	2.—
Ἄνθος τῆς Ἀλόης καὶ τὸ Φρούριον τοῦ Καρρόου, μυθιστορία Α. Σμιθ, τόμοι 2	3.—
Αἱ Ἐχθραὶ Μητέρες, μυθιστορία Κατσύλλου Μενδές	1.50
Ἀνθολογία Κωνσταντινίδου δεδεμένη	2.—
» » ἄδετος	1.50
» Μιχαλοπούλου	2.—
Ἀμάραντα ὑπὸ Γεωργίου Δροσίνη (Πρωϊνὰ Ὄνειρα. — Ἀγάπη. — Ἀντίλαλος. — Στὰ ξένα)	2.50
Βοήθει σαυτὸν ὑπὸ Σαμουὴλ Σμάϊλς	2.50
Γεωργικὰ ὑπὸ Ραϊνόλδου Δημητριάδου	3.—
Γοῦϊς Μάνεριγγ, μυθιστορία Οὐάλτερ Σκὼτ	1.50
Γυναῖκες, Χαρτιὰ καὶ Κρασί, μυθιστορία Πὼλ-δὲ-Κώκ, μετάφρασις Κλ. Ραμπαγᾶ	—.90
Γανδῖνοι, μυθιστορία Πονσὼν δὲ Τεράϊ	4.—
Γῆ τῆς Δουλείας, μυθιστορία Ε. Στάνλεϋ	2.—
Γρύλος τοῦ Μύλου, μυθιστορία Πονσὼν δὲ Τεράϊ	1.35
Διαβολογιατρός, μυθιστορία Ἰουλίου Μαρὺ μετὰ πλείστων εἰκόνων	6.—
Διαβολοσίμων, μυθιστορία Πονσὼν δὲ Τεράϊ	1.30
Δὸν Κιχώτης, μετὰ εἰκόνων, μυθιστορία Θερβαντές, μετάφρασις Ἰσιδ. Ι. Σκυλίσση	4.—
Διάβολος ἐν Τουρκίᾳ, μυθιστορία Στεφάνου Ξένου, μετὰ προσθήκης τῆς Καταστροφῆς τῶν Γεννιτσάρων, τόμοι 2	4.—
Δράματα Παρισίων, μυθιστορία Πονσὼν δὲ Τεράϊ	2.50
Διηγήματα ὑπὸ Λάμπρου Ἐνυάλη	3.50
» καὶ Μυθοπλαστίαι ὑπὸ Δ. Πανταζῆ	1.—
» ὑπὸ Γεωργίου Βαλαβάνη	—.50
Δύο Λίκνα, μυθιστορία Αἰμυλίου Ρισβούργ, τόμοι 4	1.60
Δεκαήμερος Βοκακίου, τόμοι 5	3.50
Διδασκάλισσα, μυθιστορία Εὐγενίου Σύη	2.—
Εἰκοσιπενταετὴς Ἕλλην Πλοίαρχος ὑπὸ Στεφάνου Ξένου	—.80
Ἐκστρατεία μας εἰς τὴν Σελήνην ὑπὸ Δ. Καλαποθάκη	1.—
Ἐρυθρὰ Κηλίς, μυθιστορία Παύλου Φεβάλ	1.50
Ἐρυθροὶ Προσωπιδοφόροι, μυθιστορία Πονσὼν δὲ Τεράϊ, τόμοι 2	4.—
Ἐρυθρόδερμοι, μυθιστορία Π. Δουπλεσί	1.—
Ἐρυθρὰ Διαθήκη, μυθιστορία Πονσὼν δὲ Τεράϊ, τόμοι 4	4.—
Εὐρύαλος ὑπὸ Σπ. Παγανέλλη	1.—
Ἑκατομμύρια τοῦ Ἰωρεμία, μυθιστορία Αἰμυλίου Ρισβούργ, τόμοι 3	5.20
Ἡ Κόρη τῆς Μαργαρίτας, μυθιστορία Ξαβιὲ δὲ Μοντεπέν, τόμοι 6	7.50
Ἡμερολόγιον Ἀπόρου Νέου, μυθιστορία Ὀκταβίου Φεγιέ	1.30
Ἡ Παναγία τῶν Παρισίων, μυθιστορία Βίκτορος Οὐγκὼ, μετάφρασις Ι. Κορασσούσα, τόμοι 2	3.30
Ἥρωϊς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, μυθιστορία Στεφάνου Ξένου, τόμοι 2	4.—
Ἡ Τέρψις τῶν Παίδων ὑπὸ Αἰκατερίνης Λασκαρίδου	1.75
Ἡ Ὡραία Παρισιανή, μυθιστορία τῆς Κομήσσης Δάς	—.60
Ἡ Ἔκθετος τοῦ Ὀρφανοτροφείου τῆς Ἁγίας Μαρίας, δρᾶμα Π. Γιακομέττη, εἰς πράξεις 3	1.—
Ἡ Φωνὴ τῆς Καρδιᾶς μου, λυρικὴ συλλογὴ ὑπὸ Δημ. Γρ. Καμπούρογλου	—.60
Ἡ Βασίλισσα τῆς Καλλονῆς καὶ ἡ Πριγκίπισσα Σοφία, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ	1.20
Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ὑπὸ Κωνσταντίνου Παπαρρηγοπούλου τόμοι 5	35.—
Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὑπὸ Σπυρίδωνος Τρικούπη τόμοι 4	10.—
Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Σπυριδ. Λάμπρου ἐκδιδομένη κατὰ φυλλάδια, τιμώμενα ἕκαστον	1.—
Ἱστορία τῆς Ζακύνθου (ὁλόκληρος ἡ σειρὰ) ὑπὸ Παναγιώτου Χιώτου	70.—
Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ Καρόλου Βαρθόλδη Μενδελσσῶνος, μετάφρασις Ἀγγέλου Βλάχου	12.—
Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὑπὸ Φ Πουκεβίλ, μετὰ πλείστων εἰκόνων	10.—
Ἱστορία Γεωργίου Καστριώτου τοῦ μετονομασθέντος Σκερδέμπεη	1.50
Ἱστορία τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως ὑπὸ Πλάτωνος Δρακούλη	—.80
Ἱστορία τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος ὑπὸ Γ. Δ. Λαμπίση	2.30
Ἱστορία τοῦ Γαλλογερμανικοῦ Πολέμου (1870—1871 μετὰ εἰκόνων	2.20
Ἱστορία τῆς Μεγάλης Βρετταν'ας ὑπὸ Γ. Δ. Λαμπίση, τόμοι 4	8.—
Ἱστορία τῆς Γυναικὸς ὑπὸ Καλλιρόης Παρρέν, ἐκδιδομένη κατὰ φυλλάδια, τιμώμενα ἕκαστον	1.—
Ἱστορία τῆς Μουσικῆς, μετάφρασις Ἀθηνᾶς Σερεμέτη, μετὰ εἰκόνων	10.—
Ἱστορία ἑνὸς τεθνεῶτος, μυθιστορία Ε. Καράνς	1.—
Ἱππότης Μάτος, μυθιστορία Πονσὼν δὲ Τεράϊ	2.—
Ἱππότης Ἰωάννης ὑπὸ Ἀλεξ. Κατακουζηνοῦ	—.50
Ἰατρὸς Ραμώ, μυθιστορία Γεωργίου Ὀνέ	2.50
Καμπούρτς τῶν Παρισίων, μυθιστορία Πὼλ-δὲ-Κώκ	1.30

ΣΗΜ. Σὺν τῇ ἀποστολῇ τοῦ ἀντιτίμου ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσιν, οἱ μὲν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν 20 %, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ 30 % ἐπὶ πλέον ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν βιβλίων διὰ ταχυδρομικὰ τέλη. Εἰς τοὺς ἀγοράζοντας βιβλία ἄνω τῶν 20 δρ. γίνεται ἔκπτωσις 10 %. Τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» ἀποστέλλει ἀσφαλῶς οἱονδήποτε βιβλίον ἤθελε ζητήσει τις, *ἄνευ οὐδεμιᾶς προμηθείας*, ἐγγράφει δὲ καὶ συνδρομητὰς εἰς οἱονδήποτε ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις περιοδικὸν ἢ ἐφημερίδα — **οὐδεμία παραγγελία ἐκτελεῖται ἂν δὲν συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου.**

Τυπογραμεῖον «Κορίννης» ὁδὸς Προαστείου ἀριθ. 10.